ԱԶԳԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE

200.000 Լ.Ռ. 100-ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 179 (27250) ՈՒՐԲԱԹ, 23 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2026 8 ԷՋ

ՊՈԼՍՈՅ ԴԱՏԱՐԱՆԸ ՄԵՐԺԵՑ ՔԱՒԱԼԱՆ ԴԱՐՁԵԱԼ ԴԱՏԵԼՈՒ ԴԻՄՈՒՄԸ

Պոլսոյ ծանր քրէական 13-րդ դատարանը մերժեց մարդկային եւ փոքրամասնութեանց իրաւանց պաշտպան Օսման Քաւալան դարձեալ դատելու համար ներկայացուած դիմումը՝ անտեսելով Մարդկային իրաւանց եւրոպական դատարանին կողմէ Քաւալայի մասին տրուած այն վճիռը, թէ թրքական իրաւական համակարգը խախտած է Քաւալայի տարրական իրաւունքները: Թրքական դատարանը կը պնդէ, թէ Սահմանադրական դատարանը տակաւին չէ կայացուցած իր վճիռը Քաւալայի վերաբերեալ եւ թէ ներքին իրաւական ուղիները չեն սպառած: Հիմնաւորման մէջ կ՚ըսուի, որ միջազգային իրաւունքի ընդհանուր սկզբունքներուն համաձայն, դիմողները պէտք է նախ դիմեն ազգային դատական մարմիններուն եւ օգտագործեն գոյութիւն ունեցող իրաւական ուղիները՝ աւելցնելով. «Հակառակը ընդունելով՝ ինքնիշխան պետութիւն մը առիթ պիտի ընծայէ միջազգային դատարանի մը՝ իր դատական իրաւասութիւններուն միջամտելու»:

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ՈՐՈՇԵՑ ՏԱՀՐ ՊԱՅՏԱՐԻ ՊԱՅԹՈՒՑԻԿ ՆԻՒԹԵՐՈՒ ԹՂԹԱԾՐԱՐԻՆ ՇՈՒՐՋ ՀԵՏԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄԲՈՂՋԱՑՆԵԼ

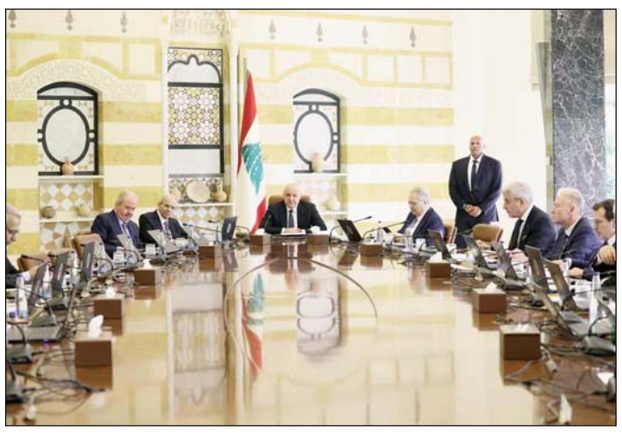

Նախարարաց խորհուրդը երէկ Պաապտայի պալատին մէջ գումարեց իր ժողովը, որուն ընթացքին հանրապետութեան նախագահ Ժոզեֆ Աուն շնորհակալութիւն յայտնեց Քաթարին՝ ուժանիւթի հարցով օգնելու իր ջանքերուն համար, եւ կառավարութեան կոչ ուղղեց ուժանիւթի եւ շրջակայ միջավայրի թղթածրարները սերտելու՝ զանոնք լուծելու համար:

Ան նաեւ կոչ ուղղեց Արեւմտեան Պեքայի մէջ թափուր մնացած ուղղափառ երեսփոխանական աթոռի համար մասնակի ընտրութիւններ կատարելու:

Նախագահը վերահաստատեց Սէուտական Արաբիոյ իր զօրակցութիւնը՝ նշելով, որ Ռիատի հետ հաղորդակցութիւններ տեղի կ՚ունենան, որպէսզի սէուտական օդանաւային ընկերութիւնն ու զբօսաշրջիկները Լիբանան վերադառնան:

Աուն լիբանանեան կողմերուն կոչ ուղղեց իմաստութիւն եւ գիտակցութիւն ցուցաբերելու՝ Լիբանանը զերծ կացուցելու համար շրջանին մէջ հաւանական որեւէ ցնցումէ:

Նախագահը բարձր գնահատեց խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրիի բանակը կարմիր գիծ նկատող, քաղաքացիական խաղաղութեան պահպանման եւ երկխօսութեան նկատմամբ բաց ըլլալու դիրքորոշումը:

Շար.ը՝ էջ 8

ԹՐԱՄՓ. «ԿՐՆԱՆՔ ՀԻՄԱ ՀԵՌԱՆԱԼ, ՍԱԿԱՅՆ Կ՚ՈՒԶԵՆՔ ԻՐԱՆԻ ՄԷՋ ՄԵՐ ԻՐԱԳՈՐԾԱԾ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐՈՒՆ ԵՐԿԱՐ ԳՈՅԱՏԵՒՈՒՄԸ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԼ»

Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփ յայտնեց, որ Միացեալ Նահանգներ կ՚ուզեն երաշխաւորել, որ Իրան հիւլէական զէնք պիտի չունենայ՝ աւելցնելով, որ որդեգրուած քայլերը պէտք էր տարիներ առաջ կիրարկուէին:

Շար.ը՝ էջ 8

ԶԵԼԵՆՍՔԻ. «ՈՒՔՐԱՆԻԱ ՊԱՏՐԱՍՏ Է ՍԱՌԵՑՆԵԼՈՒ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՌԱԶՄԱՃԱԿԱՏԻՆ ՎՐԱՅ»

Մենք կը մօտենանք Ուքրանիոյ պատերազմի կարգաւորման, թերեւս ճիշդ հիմա: Ամէնէն մօտ կէտին հասած ենք: Այս մասին յայտարարեց Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփ:

Շար.ը՝ էջ 8

ԷՐՏՈՂԱՆ-ԱԼԻԵՒ ՀԵՌԱԶԱՅՆԱՅԻՆ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Թուրքիոյ նախագահ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան 21 հոկտեմբերին հեռաձայնած է Ազրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւին:

Ըստ ազրպէյճանական ԱՓԱ լրատու գործակալութեան, կողմերը քննարկած են երկկողմանի յարաբերութիւններն ու շրջանային հարցեր: Էրտողան նաեւ Ալիեւը հրաւիրած է Անգարայի մէջ Թրքական պետութիւններու կազմակերպութեան վեհաժողովին:

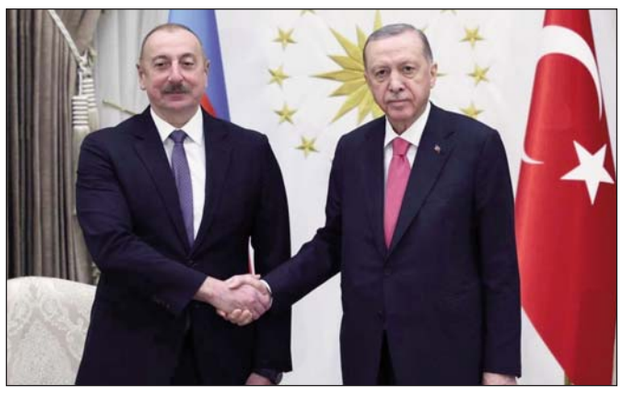

Շար.ը՝ էջ 8

ՆՈՎԱՔ. «ՌՈՒՍԻԱՆ ՈՒ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԱՒԱՐՏԻՆ ԿԸ ՀԱՍՑՆԵՆ ՄԱԶՈՒԹԻ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ՍՏՈՐԱԳՐՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԸ»

Ռուսիոյ եւ Միացեալ Նահանգներու միջեւ մազութի մատակարարման պայմանագիրներու ստորագրման հոլովոյթը կը գտնուի աւարտական փուլին: ԹԱՍՍ լրատու գործակալութիւնը կը հաղորդէ, որ այս մասին լրագրողներուն յայտնած է Ռուսիոյ փոխվարչապետ Ալեքսանտր Նովաք:

«Եւ ինչպէս որ երկու ղեկավարներուն միջեւ պայմանաւորուածութիւններն էին, մենք Միացեալ Նահանգներու ունեցած կարիքները, մեր կարելիութիւններու սահմաններուն մէջ, ամբողջութեամբ պիտի բաւարարենք: Ստորագրման հոլովոյթը կը գտնուի աւարտական փուլին», ըսած է ան:

Յիշեցնենք, որ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփ յայտնած էր, որ Ռուսիան

պատրաստ է Միացեալ Նահանգներուն ու համաշխարհային շուկաներուն մատակարարել 300.000 թոն մազութ, նոյեմբերին՝ 500.000 թոն, իսկ աւելի ուշ՝ 1 միլիոն թոն:

«Արապիա»-ի համաձայն, մազութով բեռնաւորուած առաջին նաւը այսօր Ռուսիայէն դէպի Միացեալ Նահանգներ պիտի նաւարկէ:

ԱՐԱՂՉԻ. «ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ՄԵՐ ԱՌԱՋԱՐԿԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ Ո՛Չ ՍԷՈՒՏԱԿԱՆ ԱՐԱԲԻԱՅԷՆ, Ո՛Չ ԱԼ ՀՈՒՍԻՆԵՐԷՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՍՏԱՑԱՆՔ»

Իրանի արտաքին գործոց նախարար Ապպաս Արաղչի իրաքեան «Իխպարիա» պատկերասփիւռի կայանին հետ հարցազրոյցի ընթացքին յայտարարեց, թէ Թեհրան միջնորդութեան իր առաջարկին վերաբերեալ ո՛չ Սէուտական Արաբիայէն, ո՛չ ալ հուսիներէն պատասխան ստացած է:

Սէուտական ՈՒԱՍ լրատու գործակալութիւնը 12 հոկտեմբերին հաղորդած էր, թէ Իրանի արտաքին գործոց նախարար Ապպաս Արաղչի հեռաձայնած է Սէուտական Արաբիոյ արտաքին գործոց նախարար Ֆայսալ Պըն Ֆարհան իշխանին:

Զրոյցին ընթացքին քննարկուած են շրջանին մէջ արձանագրուած վերջին մագլցումն ու զայն հանդարտեցնելու համար ի գործ դրուած ջանքերը:

Իրանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը իր կարգին յայտարարեց, թէ Արաղչի իր սէուտցի պաշտօնակիցին յայտնած է, որ պատրաստ է օգնելու Սէուտական Արաբիոյ եւ հուսիներուն միջեւ բանակցութիւններու մեկնարկին:

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐՈՒԱՆ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ԱՌԱՋ ՀՅԴ-Ի ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ԱՄՓՈՓԻՉ ՀԱՆՐԱՀԱՒԱՔ՝ ԱՐՏԱՇԱՏԻ ՄԷՋ

Արտաշատ խոշորացուած համայնքին մէջ, տեղական ինքնակառավարման մարմիններու ընտրութիւններու շրջանակին մէջ Հայ յեղափոխական դաշնակցութիւնը երէկ՝ 22 հոկտեմբերին կայացուց ամփոփիչ հանրահաւաք: Հանրահաւաքը տեղի ունեցաւ Ամօ Խարազեանի անուան տրամաթիքական թատրոնի հրապարակին վրայ: Հանրահաւաքին կը մասնակցէին համայնքի ղեկավարի թեկնածու Գերասիմ Վարդանեանն ու իր խըմբակիցները, որոնք ընտրութիւններէն առաջ իրենց ուղերձը յղեցին արտաշատցիներին:

Ելոյթ ունեցան ՀՅԴ Հայաստանի Գերագոյն մարմինի ներկայացուցիչ, «Հայաստան» խմբակցութեան պատգամաւոր Իշխան Սաղաթէլեան, ՀՅԴ Բիւրոյի անդամ, բժիշկ, ազատամարտիկ Տարօն Տօնոյեան, ՀՅԴ Արտաշատի «Դուման» կոմիտէի անդամ, աւագանիի թեկնածու Անի Ազատեան, ՀՅԴ Հայաստանի Գերագոյն մարմինի անդամ, Արտաշատ խոշորացուած համայնքի ղեկավարի թեկնածու Գերասիմ Վարդանեան:

«Ձեզմէ իւրաքանչիւրին ներկայութիւնը շատ կարեւոր է: Դուք, որոնք ոտքի կը կանգնիք, կ՚ըսէք՝ դէմ ենք այս իշխանութիւններուն, հաշտ չենք այս իրավիճակին հետ եւ, հակառակ այսքան բռնութիւններուն ու ճնշումներուն, պատրաստ ենք պայքարելու, իմացէք՝ ձեզմէ իւրաքանչիւրդ շատ կարեւոր գործ կ՚ընէ: Դուք դիմադրութեան օճախներն էք: Այն ծանր բեռը, որ միասին վերցուցած ենք, պիտի տանինք մինչեւ վերջ: Պիտի չհաշտուինք եւ մեր սկսածը պիտի հասցնենք աւարտին»,

Շար.ը՝ էջ 8

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՔԱԹԱՐ ԿԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՆ.

«ՖԻՆԻԼ-Ի ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՆ ԱՒԱՐՏԸ ՊԷՏՔ ՉԷ ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԲԱՑԻ ՅԱՆԳԵՑՆԷ»

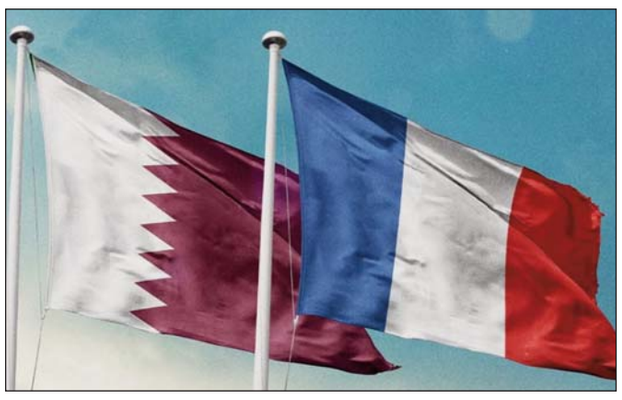

Ֆրանսայի նախագահ Էմանուէլ Մաքրոնի Տոհա այցելութեան աւարտին հրապարակուեցաւ ֆրանսա-քաթարական միացեալ յայտարարութիւն մը, որ աջակցութիւն յայտնեց Լիբանանի կայունութեան եւ գերիշխանութեան:

Երկու երկիրները շեշտեցին, որ ՖԻՆԻԼ-ի առաքելութեան աւարտը պէտք չէ ապահովական բացի ստեղծման յանգեցնէ:

Ֆրանս-քաթարական հաղորդագրութիւնը դատապարտեց շրջանի երկիրներուն վրայ յարձակումները՝ զանոնք նկատելով միջազգային օրէնքի վտանգաւոր ոտնահարում:

Հաղորդագրութիւնը իր աջակցութիւնը յայտնեց Իրանի ներկայացուցած սպառնալիքներուն տեւական լուծում բերող դիւանագիտական լուծումի մը ձեռքբերման, ինչպէս նաեւ ընդգծեց Հորմուզի նեղուցին մէջ առանց սահմանափակումներու կամ տուրքերու նաւարկման ազատութեան վերականգնման անհրաժեշտութիւնը՝ զօրակցութիւն յայտնելով այդ նպատակի իրագործման ջանքերուն:

Ֆրանս-քաթարական հաղորդագրութիւնը նշեց, որ Ֆրանսա եւ Քաթար դիւանագիտական ջանքերու համակարգում կը կատարեն շրջանին մէջ մարտահրաւէրներու լոյսին տակ լարուածութիւնը վերահսկողութեան տակ առնելու եւ մագլցումը նուազեցնելու համար:

ԸՍՏ «ՆԱՇՐԱ»-Ի

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ԿԱՏԱՐԵՆ ՔԱԹԱՐԸ ԵՒ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ՄԻԱՑԵԱԼ ԷՄԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ՝ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՄԲ

Դիւանագիտական լաւատեղեակ աղբիւրներ «Նաշրա»-ին յայտնած են, որ Լիբանանի ուղղութեամբ էմիրաթական ու քաթարեան շարժումը ամերիկեան օրհնութեամբ տեղի կ'ունենայ եւ անիկա կը գերազանցէ տնտեսական հարցերը՝ յաջորդ փուլին ներառելով նաեւ Լիբանանի մէջ քաղաքական համաձայնութեան հովանաւորութիւնը:

Աղբիւրները ըսած են, թէ Լիբանանի մէջ ներդրումներու բաժանումը պիտի ըլլայ Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու եւ Քաթարի միջեւ: Էմիրութիւնները պիտի ստանձնեն նաւահանգիստներու, օդակայաններու եւ փոխադրամիջոցներու ոլորտները, իսկ Քաթարը, պիտի նպաստէ ուժանիւթի եւ ելեկտրականութեան ոլորտներուն, իսկ վերաշինութեան թղթածրարը կը մնայ յետաձգուած՝ սպասելով պատերազմի դադրեցման լուծումին:

Դիւանագիտական լաւատեղեակ աղբիւրները նաեւ «Նաշրա»-ին աւելցուցած են, որ քաթարցիները ամերիկացիներուն եւ իրանցիներուն միջեւ Լիբանանը լարուածութեան շրջանակէն դուրս բերելու, Հըզպալլան, զինեալ դերակատարութենէ հեռու, պետութեան ծրագիրին մէջ համարկելու վերաբերեալ քաղաքական պատգամներու փոխանակում կատարած են:

Նոյն աղբիւրներուն կարծիքով, սեւուտցիներուն Եմէնի պատերազմով զբաղած ըլլալը պատճառ դարձած է, որ Լիբանանի մէջ Ռիատի դերակատարութիւնը նահանջ արձանագրէ, առանց որ Սեւուտական Արաբիան լիբանանցիներուն վրայ իր ազդեցութիւնը կորսնցնէ:

ՊԸՐՐԻ. «ԼԻԲԱՆԱՆ ՆԵՐԿԱՅԻՍ ՉԻ ՏՈԿԱՐ ՈՐԵՒԷ ԹՂԹԱԾՐԱՐԻ ԱՐԾԱՐԾՄԱՆ, ՈՐ ՆԵՐՔԻՆ ԼԱՐՈՒԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԿԸ ՍՏԵՂԾԷ»

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի «Ժումհուրիա» օրաթերթին յայտնեց. «Ներկայ փուլին Լիբանան խիստ կարիքն ունի բանի մը, որ լիբանանցիները պիտի միաւորէ: Լիբանանցիներու միասնութիւնը այս երկրին համար փրկարար օղակ է, յատկապէս ներկայ պայմաններուն մէջ»:

«Լիբանանի շահը փոխըմբռնման ու երկխօսութեան լեզուն խթանելուն մէջ է, եւ այն ամէնին մէջ, ինչ որ լիբանանցիները աւելի կը մտերմացնէ: Պէտք է խուսափիլ սադրիչ, բնազդային ու համայնքային հռետորաբանութենէն, ինչպէս նաեւ բանավէճերէն, որոնք կը խորացնեն լարուածութիւնը եւ կը սպառնան երկրի քաղաքացիական խաղաղութեան», ըսաւ ան:

Պըրրի հարց տուաւ. «Ի՞նչ շահագրգռութիւն կայ համայնքային լարուածութիւնն ու հակամարտութիւնները հրահրելու մէջ»:

«Ներքին միասնութիւնը մեր երկիրը պաշտպանելու համար մեր ձեռքը եղող միակ զէնքն է: Այս առնչութեամբ Լիբանան չի կրնար հանդուրժել որեւէ հարցի կամ թղթածրարի արծարծում, անկախ անոր բնոյթէն, որ կրնայ շփոթներ յառաջացնել եւ ներքին իրավիճակը լարուածութեամբ խաթարել: Երկրին իրավիճակը նուրբ է եւ կը պահանջէ մեծ իրազեկութիւն ու գիտելիքներ, ինչպէս նաեւ բոլոր ներքին բաղադրիչներու միջեւ ամուր գործընկերութիւն՝ այն ուղղութեամբ, որ կը պահպանէ երկիրը եւ կը հաստատէ անվտանգութեան, կայունութեան եւ հանգստութեան բարձրագոյն մակարդակը», նշեց խորհրդարանի նախագահը:

Անդրադառնալով ՖԻՆԻԼ-ին՝ Պըրրի յայտնեց. «Լիբանանի դիրքորոշումը միասնական է թիւ 1701 որոշումին կառչելու անհրաժեշտութեան, հարաւային Լիբանանի մէջ ՖԻՆԻԼ-ի ուժերու շարունակական ներկայութեան եւ հարաւային շրջանը ՄԱԿ-ի հովանիին տակ պահելու հարցին առումով»:

«Ֆրանսան կանգնած է Լիբանանի կողքին: Անոնք իրենց աջակցութեան եւ յառաջ քշած նախաձեռնութիւններուն մէջ անկեղծ են, սակայն, ցաւօք, միջազգային մթնոլորտը անոնց դէմ է», նշեց խորհրդարանի նախագահը:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

● ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ «Ուալլա» կայք. «Այն պահուն, երբ իսրայէլեան բանակը Հըզպալլայի հետ կռիւի վերսկսման կարելիութեան կը պատրաստուի, Հըզպալլան Պէյրութի մէջ իր ուժերը կը վերականգնէ»:

● ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ հեղինակութիւն մը «Ժումհուրիա» օրաթերթին. «ՖԻՆԻԼ-ի թղթածրարին վերաբերեալ լուրերը լաւատեսութիւն չեն ներշնչեր. այդ ուժերուն մնալը կամ այլընտրանքային ուժերու լիազօրումը երաշխաւորող տարազի մը կամ շրջագիծի մը ձեւաւորման կարելիութիւնը կը բախի ամերիկեան կանխող **վեթոյի** եւ հարաւային Լիբանանի մէջ այդ ուժերու աշխատանքի շարունակման կըտրուկ մերժումի»:

● ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ աղբիւրներ «Նիտա Ուաթան» օրաթերթին. «Հիմնական խնդիրը գերիշխանութեան հասկացողութեան ճշդման մէջ է, որովհետեւ լիբանանեան պատուիրակութիւնը կը փորձէ պետութեան իր հողերուն վրայ իշխանութեան Իսրայէլէն վերատիրանալ, սակայն միեւնոյն ժամանակ անկէ կը պահանջուի պետութեան Հըզպալլան զինաթափելու եւ անոր զինուորական կառոյցը կազմաքանդելու կարողութիւնը ապացուցել»:

● «ՆԻՏԱ ՈՒԱԹԱՆ» օրաթերթ. «Խորհրդարանի նախագահ Պըրրիի նախարարաց խորհուրդին մէջ որեւէ մագլցում վերահսկողութեան տակ առնելու փորձերը շարունակուեցան մինչեւ երէկ գիշերուան ուշ ժամերը, որովհետեւ պայթուցիկ նիւթերու թղթածրարը Արդարադատութեան պալատին փոխանցելու առաջարկը Հըզպալլայի ընդդիմութիւնը յառաջացուց, ինչ որ պահանջեց Այն Թինէի, վարչապետարանին եւ Պաապտայի պալատին միջեւ հաղորդակցութիւններ, որոնց ընթացքին Պըրրին փորձեց յետաձգել առաջարկը, սակայն Սալամ զայն չյետաձգելուն կառչած մնաց»:

● «ԱԽՊԱՐ» օրաթերթ. «Այսօրուան նիստին նախորդող ժամերը ականատես դարձան նախագահ Ժոզեֆ Աունի, խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրիի եւ վարչապետ Նաուաֆ Սալամի միջեւ աշխուժ հաղորդակցութիւններու՝ որոնելու համար ելք մը, որ անոնց կ'արտօնէ չաճապարել Տահր Պայտարի եւ Պալպեք-Հերմել շրջանի Քասր շրջանին մէջ գրաւուած պայթուցիկ նիւթերու գործին անդրադառնալու, որպէսզի խուսափին թղթածրարին քաղաքական բաց ճակատումի վերածուելէն»:

● «ՄՈՒՏՈՒՆ». «Տակաւին (պայթուցիկ նիւթերու թղթածրարը Արդարադատութեան պալատին փոխանցելու) թղթածրարի կարգաւորումը կը հետապնդուի այն հաւանականութեամբ, որ կրնայ պայթուցիկ նիւթերու կէտը վերցուիլ կառավարութեան նիստի օրակարգէն՝ նկատի ունենալով, որ անիկա հրատապ թղթածրարներու շարքին մէջ չէ, եւ անոր քննարկումը կրնայ հետագայ փուլի յետաձգուիլ՝ սպասելով ընթացող հետաքննութիւններու աւարտին»:

● ՀԸԶՊԱԼԼԱՅԷՆ աղբիւրներ «Մուտուն»-ին. «Եթէ (պայթուցիկ նիւթերու թղթածրարը Արդարադատութեան պալատին փոխանցելու) նիւթը իրողապէս առաջարկուի, տրամադրութեան տակ գտնուող կարելիութիւնները կը ճշդենք: Չենք ուզեր հարցերը կանխել եւ այժմէն մեկնաբանել, թէ այդ հարցը ինչպէ՛ս պիտի անցնի կամ ի՛նչ ձեւով պիտի լուծուի»:

● ԱՂԲԻՒՐՆԵՐ «Տիար» օրաթերթին. «Խորհրդարանի նախագահ Պըրրիի եւ Հըզպալլայի ղեկավարութեան միջեւ ամբողջական համաձայնութիւն գոյութիւն ունի՝ արտաքին շիկացած մթնոլորտի պայմաններուն մէջ երկիրը քաոսի չմատնելու եւ պահպանելու ներքին կայունութիւնը»:

● ԱՂԲԻՒՐՆԵՐ «Տիար» օրաթերթին. «Տարակարծութիւնը լիբանանեան բանակի գործելաոճին եւ ապահովական ստուգման **մեքանիզմի** շուրջ է: Իսրայէլ պահանջեց ուղղակի կերպով լիբանանեան բանակին հետ գործողութիւններու գրասենեակ ստեղծել՝ փոխնակական երկու շրջաններուն մէջ իրավիճակի ստուգման համար»:

● ԱՂԲԻՒՐՆԵՐ «Տիար» օրաթերթին. «Թամփայի **թեքնիք** բանակցութիւններուն արդիւնքը ինչ որ ալ ըլլայ, անոնք քաղաքական մակարդակին պիտի ներկայացուին, եւ կարգ մը լրատուամիջոցներու մէջ հրապարակուողը ճշգրիտ չէ, կան բաներ, որոնք բացարձակապէս սխալ են, եւ համատեղ գործողութիւններու սենեակի կազմութիւնը բացառուած է»:

● ԱՂԲԻՒՐՆԵՐ «Տիար» օրաթերթին. «Խորհրդարանի նախագահ Պըրրիի խօսքը ուղղակի պատասխան էր Միացեալ Նահանգներու դեսպան Իսայի խօսքին, որ քննադատած էր օրէնքներու խոչընդոտման մէջ իր դերակատարութիւնը»:

Շար.ը՝ էջ 8

ՆԱՍՍԱՐ. «ՀԸԶՊԱԼԼԱՅԻ ՊԱՅԹՈՒՑԻԿ ՆԻՒԹԵՐՈՒՆ ՇՈՒՐՋ ՀԵՏԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ԸՆԴԼԱՅՆՈՒԻ ԵՒ ՆՇԱՁՈՂ ՉՈՒՆԻ»

Արդարադատութեան նախարար Ատել Նասսար նշեց, որ Հըզպալլայի պայթուցիկ նիւթերու թղթածրարին շուրջ հետաքննութիւնը «կը շարունակուի եւ կ'ընդլայնուի, յարգելով նախագահ Ժոզեֆ Աունի, վարչապետ Նաուաֆ Սալամի եւ արդարադատութեան նախարարութեան յանձնառութիւնը, թէ հետաքննութեան նշաձող գոյութիւն չունի, եւ անոր վրայ ազդելու առումով քաղաքական միջամտութիւն չկայ»: Նասսար այս մասին յայտնեց «Շարք Աուսաթ» օրաթերթին հետ զրոյցի ընթացքին:

Արդարադատութեան նախարարը ըսաւ, որ այդ թղթածրարը Արդարադատական խորհուրդին փոխանցելու պահանջը «անկախ հոլովոյթ մը պիտի ըլլայ հետաքննութեան եւ ներկայ արդարադատական քայլերէն, որոնց նկատմամբ ամբողջական վստահութիւն ունինք»:

«Ամբողջական վստահութիւն ունինք դատաւորներուն, այսինքն՝ ընդհանուր դատախազ, դատաւոր Ահմետ Ռամի Հաժի եւ Զինուորական դատարանին մօտ կառավարութեան յանձնակատար դատաւոր Քլոտ Ղանեմի վրայ», ըսաւ ան:

«Այս հարցը մեզի համար խորքային է», նշեց արդարադատութեան նախարարը:

Նասսար յայտնեց, որ նշեալ թղթածրարը Արդարադատութեան խորհուրդին փոխանցելու պատճառները թղթածրարին ծաւալն ու վտանգներն են, «որովհետեւ կը տեսնենք, թէ ազգային անվտանգութեան ոտնահարում է, եւ ատիկա Արդարադատութեան խորհուրդի մասնագիտութիւնն է»:

Ան ընդգծեց, որ պահանջը հիմնուած է իրաւական արժէչափերու վրայ եւ ոչ թէ քաղաքականութեան:

«Յստակ են նախարարաց խորհուրդի որոշումները, որոնք պետութեան ծիրէն դուրս պատերազմական եւ զինեալ արարքները կ'արգիլեն», ըսաւ արդարադատութեան նախարարը:

«Երկու պարագաներուն ալ՝ ըլլայ այդ օգտագործումը ներքին առումով կամ պատերազմական արարքներու գծով, (Լիբանանի դէմ իսրայէլեան) պատերազմներու պատրուակներ կը ստեղծէ, ինչ որ ազգային անվտանգութեան խաթարում եւ կիրարկուող օրէնքներու խախտում է», աւելցուց Նասսար:

Ս. ՆՇԱՆ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ
ԱՌՈՒՍՏԱԿԱՇՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ
175
ԱՄԵԱԿԻ ԱՌԻԹՈՎ
«ՔԵՐՄԷՍ»
Շաբաթ, 24 Հոկտեմբեր 2026
Երեկոյեան ժամը 5:00-ին
Գեղարուեստական յայտագիր՝
«ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԴ» նուագախումբ
Հ.Բ.Ը.Մ - Հ.Ե.Ը «ԱՐԻՆ» պարախումբ
Համազգայինի «ՏԱՄԻՏՈՄ»
տիոլահարներու համոյթը
Ս. Նշան Մայր եկեղեցւոյ
երիտասարդաց նուագախումբ
Մուտքը Ազատ
Փոխադրամիջոցը եւ կառատունը՝ ապահովուած:
Դիմել՝ Ռաֆֆի Թորոսեանին 03 282 420
Հանդիսաւոր Ս. եւ Անմահ Պատարագ
եւ աւանդական մատաղի օրհնութիւն
«Գիւտ Խաչի» Կիրակի
25 Հոկտեմբեր 2026
Պիտի պատարագէ եւ քարոզէ
ԳԵՐՇ. Տ. ՇԱՀԷ ԱՐՔ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Առաջնորդ Լիբանանի Հայոց Թեմի
Սուրբ պատարագ՝ ժամը 9:30
Քարոզ՝ ժամը 10:30
Մատաղօրհնէք՝ ժամը 11:30
Սիրով կը հրաւիրենք ձեզ ներկայ գտնուելու
հոգեպարար արարողութեանց:
Թաղական Խորհուրդ
Ս. Նշան Մայր Եկեղեցւոյ

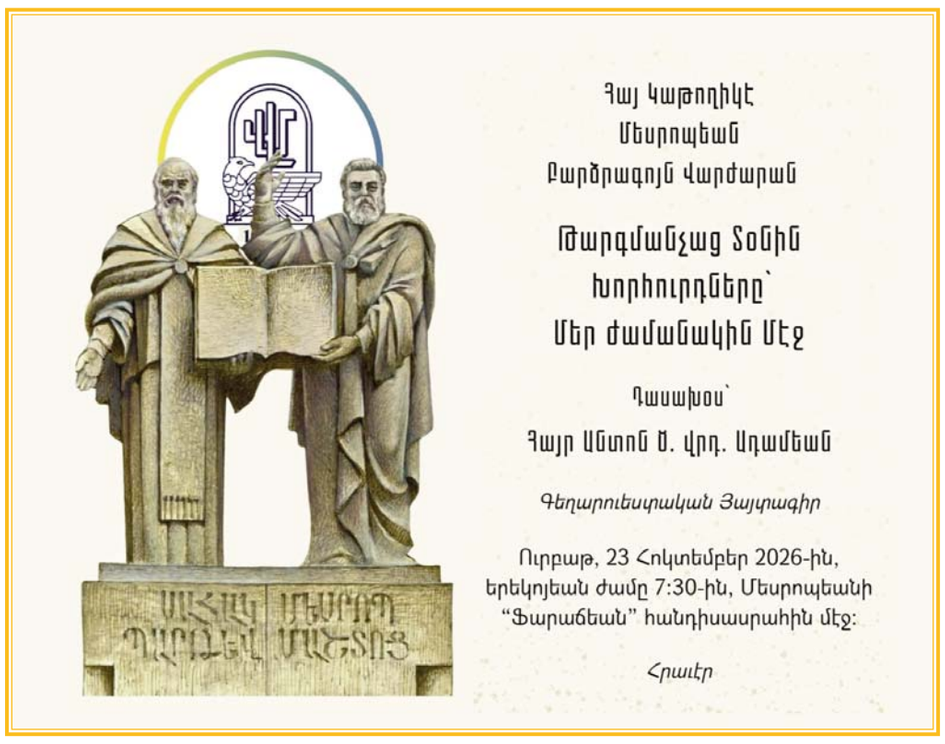

Հայ Կաթողիկէ
Մեսրոպեան
Բարձրագոյն Վարժարան
Թարգմանչաց Տօնին
Խորհուրդները՝
Մեր ժամանակին Մէջ
Դասախօս՝
Հայր Անտոն Ծ. վրդ. Ադամեան
Գեղարուեստական Յայտագիր
Ուրբաթ, 23 Հոկտեմբեր 2026-ին,
երեկոյեան ժամը 7:30-ին, Մեսրոպեանի
"Ֆարաճեան" հանդիսասրահին մէջ:
Հրաւէր

ՀՅԴ ՁԱՒԱՐԵԱՆ ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՀԱՅ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆԻՆ ԵՒ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆԻՆ ԿՈՂՔԻՆ

Լիբանանի դիմագրաւած բազմապիսի ճգնաժամերուն եւ դժուարութիւններուն դէմ յանդիման, ՀՅԴ Ձաւարեան ուսանողական միութիւնը միշտ իր զօրակցութիւնը յայտնած է հայ դպրոցականին եւ համալսարանական ուսանողին՝ հաւատարիմ մնալով հայ երիտասարդութեան կողքին կանգնելու իր առաքելութեան:

Գիտակցելով, որ ներկայ պայմանները յաճախ կը դժուարացնեն աշակերտներուն եւ ուսանողներուն կրթական ուղին ու ապագայի ծրագիրները, միութիւնը կը շարունակէ իր աշխատանքները՝ նպատակ ունենալով զօրավիգ կանգնիլ անոնց, քաջալերել զանոնք եւ ստեղծել այնպիսի կարելիութիւններ, որոնք պիտի նպաստեն անոնց մտաւոր զարգացման, մասնագիտական կողմնորոշման եւ ազգային գիտակցութեան ամրապնդման:

Այս ծիրին մէջ, տարեշրջանին ընթացքին պիտի իրականացուին շարք մը ծրագիրներ եւ նախաձեռնութիւններ, որոնք պիտի ծառայեն հայ աշակերտներուն եւ ուսանողներուն կարիքներուն՝ վերահաստատելով այն համոզումը, թէ կրթութիւնը եւ երիտասարդութեան դաստիարակութիւնը մեր հաւաքական ապագայի հիմնասիւներն են:

Այս նախաձեռնութիւններուն առաջինը հայկական վարժարաններու համալսարանական արեւելումի ձեռնարկն է, որ տեղի կ՚ունենայ այսօր՝ 23 հոկտեմբերին: Ձեռնարկը նպատակ ունի աջակցիլ հայկական վարժարաններու բարձրակարգ դասարաններու աշակերտութեան՝ համալսարանի, մասնագիտութեան եւ ապագայի ուղիին ընտրութեան մէջ՝ անմիջական կապ հաստատելով մասնագիտութիւններու խորհրդատուներու եւ համալսարաններու ներկայացուցիչներու հետ:

ՀՅԴ Ձաւարեան ուսանողական միութիւնը կը վերահաստատէ իր յանձնառութիւնը՝ շարունակելու կանգնիլ հայ երիտասարդութեան կողքին, յատկապէս դժուար օրերուն, եւ իր ներդրումը բերել գիտակից, պատրաստուած ու ազգային արժէքներով առաջնորդուող սերունդի մը կերտման:

ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԵՐԵՒԱԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Ձեռք մը՝ ծանր, հողմահար, դանդաղօրէն կը թերթատէ մեծադիր, շքեղ կազմով գիրք մը: Էջերուն վրայ պատկերները սովորական լուսանկարներ չեն. բեկորներ են, հին շարժապատկերի փայլատակումներ, կարմիրի ու մուգ կապոյտի յագեցած բռնկումներ: Յանկարծ տեսադաշտը կը ճեղքուի: Պայթում մը կը կոտրէ լռութիւնը, եւ քսաներորդ դարու մեծ պատերազմներու աւերակներ՝ վաւերագրական պատկերները կը խառնուին հեռատեսիլի վրայ սովորական դարձած ռմբակոծուած, հրկիզուած փողոցներու ժամանակակից տեսարաններուն:

Այսպէս կը սկսի Ժան-Լիւք Կոտարի վերջին՝ խորհրդանշական ժառանգութիւն հանդիսացող «Պատկերներու գիրքը» (Le Livre d'Images) շարժանկարը. ոչ թէ՝ սովորական պատմութեամբ մը, այլ՝ մարդկային մշակոյթի փլատակներով:

Կոտար ամբողջ կեանքին ընթացքին հասկցած էր, որ ֆիլմը/շարժանկարը այլեւս պարզապէս արուեստի գործ մը չէ, այլ ռազմադաշտ մըն է, ուր մարդկային յիշողութիւնը կը ձեւաւորուի, կ՚աղաւաղուի եւ ի վերջոյ կը գերեվարուի: Երբ «Պատկերներու գիրքը» կը մօտենայ իր տխուր աւարտին, ձայնագրութեան մը միջոցով կը հնչեն գերմանացի գրող Փեթըր Վայսի «Դիմադրութեան գեղագիտութիւնը» ծաւալուն վէպէն այս տողերը.

«Նոյնիսկ եթէ ոչինչ դուրս եկաւ այնպէս, ինչպէս յուսացած էինք, այդ պիտի չփոխէր այն, ինչ որ յուսացած էինք: Մեր յոյսերը պիտի մնան իբրեւ կենսական ութոփիա մը»:

Այս խօսքերը ի հարկէ մերօրեայ անկառավարելի քաոսին հանգուցալուծում չեն առաջարկեր: Ընդհակառակն, անոնք մեզ կը ստիպեն առերեսուելու սարսափելի հարցումի մը հետ. համակարգչային համատարած հսկողութեան, աշխարհաքաղաքական համակարգի փլուզման, անվերջանալի տագնապի եւ մետիա-պատկերային գերյագեցման այս դարաշրջանին **ի՞նչ պատահեցաւ դիմադրելու մեր կարողութեան: Ո՞ւր կորսուեցաւ դիմադրելու մեր կարողութիւնը:**

Եւ որպէս նոյնքան հրատապ հարցում՝ ո՞վ պիտի ձեւաւորէ նոր աշխարհը, երբ մարդիկ գրեթէ կորսընցուցած են զայն նոյնիսկ երեւակայելու իրաւունքը:

ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔԸ

Այսօր «դիմադրել» եզրոյթին մասին խօսիլը կըրնայ ժամանակավէպ թուիլ: Ճշմարիտ դիմադրութիւնը կը պահանջէ տիրապետող համակարգէն դուրս գտնուող տարածք մը՝ մտածումի ապաստարան մը, ուր այլընտրանքային ապագայ մը կրնայ ծնունդ առնել: Սակայն ժամանակակից քաղաքական ու կառավարման վերահսկող կառոյցները հասած են այնպիսի մակարդակի մը, որուն մասին քսաներորդ դարու բռնատիրական վարչակարգերը միայն կրնային երազել. պատանդ առնուած է մեր երեւակայութիւնը, տուփէն դուրս մտածելու կարելիութիւնը:

Ժամանակակից քաղաքական մեքենայութիւնները չեն բաւարարուիր պարզապէս մեր ֆիզիքական

ՍԻՒԶԱՆ ԽԱՐՏԱԼԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 6

«ԴՈՂ՝ ՍԻՐՏԸ ԳՈՂ». ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅ ՄԸ՝ «ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ» ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

9, 10 եւ 11 հոկտեմբեր 2026-ին, երեկոյեան ժամը 8:00-ին «Յակոբ Տէր Մելքոնեան» թատերասրահին մէջ տեղի ունեցան Համազգայինի «Գասպար Իփէկեան» թատերախումբին «Դող՝ սիրտը գող» երեք ներկայացումները: Թատրոնին բեմադրիչն էր Յակոբ Տէր Ղուկասեան, իսկ օգնական բեմադրիչ՝ Փաթիլ Գուլաճեան:

Հանդիսատեսին հրամցուած այս կատակերգութիւնը իր աշխուժ ընթացքով եւ զաւեշտական կացութիւններով ներկաներուն պարգեւեց հաճելի երեկոյ մը՝ միաժամանակ առիթ տալով անդրադառնալու ընտանեկան յարաբերութիւններու կարգ մը երեսներուն:

Բեմին վրայ Ժան Պէքէրճեան մարմնաւորեց գողի դերը, Սարին Պագգալեան՝ Մարիայի, Վարդան Ազնաւուրեան՝ Մարդուն, Անի Պարիկեան՝ Ժուլիային, Դալար Արսլանեան՝ Աննային,

Խաչիկ-Հրակ Տէմիրճեան՝ Անթոնիոյի, իսկ Մելիք Պետրոսեան՝ երկրորդ գողի: Դերակատարները իրենց խաղարկութեամբ կեանք տուին պատմութեան հերոսներուն՝ բեմին վրայ կենդանացնելով անոնց բնաւորութիւններն ու ապրումները:

Թատրոնը արուեստի այն ձեւերէն է, որ կրնայ ծիծաղի միջոցով բացայայտել իրականութեան երբեմն տհաճ, երբեմն ալ հակասական կողմերը: Կատակերգութիւնը, առաջին հայեացքով, ժամանցի եւ ուրախութեան միջոց մը կը թուի ըլլալ, սակայն անոր ուժը միայն հանդիսատեսը խնդացնելուն մէջ չէ: Երբ զաւեշտական կացութիւններուն ետին կը գտնուին կեանքէն առնուած երեւոյթներ, մարդկային թուլութիւններ եւ ընկերային հակասութիւններ, ծիծաղը կը վերածուի նաեւ մտածելու առիթի:

Այս իմաստով, «Դող՝ սիրտը գող» ներկայացումը իր զուարթ ընթացքին ընդմէջէն կը բացայայտէր մարդկային

յարաբերութիւններու խճճուածութիւնը եւ անոնց մէջ տեղ գտած հակասութիւնները:

Ներկայացման գործողութիւնները կը ծաւալէին բնակարանի մը մէջ, որուն սովորական պատերը շուտով կը դառնային անսպասելի բացայայտումներու, թիւրիմացութիւններու եւ զաւեշտական իրադարձութիւններու ականատեսը: Ընտանեկան յարաբերութիւններուն մէջ ստեղծուած խառնաշփոթը հետզհետէ կը բարդացնէր կացութիւնը՝ հանդիսատեսը մղելով հետեւելու, թէ ո՞վ ի՞նչ կը թաքցնէ, ո՞վ որո՛ւ հետ ինչ կապ ունի եւ ո՛ր գաղտնիքը երբ պիտի բացայայտուի:

Դռներու շարունակական բացուիլն ու գոցուիլը, կերպարներուն անակընկալ մուտքերն ու ելքերը, իրարու յաջորդող սուտերն ու անսպասելի բացայայտումները ներկայացման ընթացքը կը պահէին շարժուն եւ հետաքրքրական: Երբ կը թուէր, թէ կացութիւնը վերջապէս կը յստականայ, նոր հանգոյց մը կը յայտնուէր՝ անգամ մը եւս խախտելով կերպարներուն ստեղծած ժամանակաւոր անդորրը:

Բեմին վրայ ստեղծուած խառնաշփոթը նաեւ կը ցուցադրէր, թէ ինչպէ՛ս գաղտնիք մը թաքցնելու փորձը կրնայ նոր սուտերու եւ աւելի բարդ կացութիւններու դուռ բանալ: Երբ ճշմարտութիւնը կը ծածկուի, նոյնիսկ ամէնէն պարզ հարցերը կրնան վերածուիլ բարդ խնդիրներու, իսկ մարդիկ կը ստիպուին նորանոր արդարացումներ գտնել իրենց ըսածներուն եւ ըրածներուն համար:

«Դող՝ սիրտը գող» ներկայացման հիմնական հետաքրքրական կողմերէն մէկը այն էր, որ ընտանեկան անհաւատարմութեան եւ մարդկային յարաբերութիւններու անկեղծութեան պակասի նման նիւթեր կը ներկայացուէին կատակերգութեան լեզուով: Բեմին վրայ ստեղծուած կացութիւնները կրնային զաւեշտական ըլլալ, սակայն անոնց հիմքին կը գտնուէին երեւոյթներ, որոնք իրական կեանքին մէջ կրնան ծանր հետեւանքներ ունենալ:

Ներկայացման մէջ սուտերն ու թաքցուած իրողութիւնները յաճախ կը փորձուէին արդարացնել սովորական դարձած բացատրութիւններով:

ԵՍԹԵՐ ԿԻՒԼՏԱԼԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 6

ՇՐՋԱԴԱՐՁ ԹԷ՞ ԽՈՒՍԱՆԱՒՈՒՄ

Հինգշաբթի, 22 հոկտեմբերի կառավարութեան ընթացիկ նիստէն ետք կայացած մամլոյ ասուլիսի ընթացքին Նիկոլ Փաշինեան յայտարարեց, որ նոր սահմանադրութիւնը հանրային քննարկման պիտի դրուի շուտով: Սահմանադրութիւնը ապա պիտի քննարկուի Ազգային ժողովին կողմէ, որ զայն հանրաքուէի ենթարկելու որոշում պէտք է կայացնէ երկու երրորդ մեծամասնութեամբ: Քաղաքացիական պայմանագիր կուսակցութիւնը չունի եօթանասուն պատգամաւոր Ազգային ժողովին մէջ. երկու երրորդ գոյացնելու համար անհրաժեշտ է, որ ընդդիմութենէն գէթ վեց պատգամաւորներ թեր քուէարկեն սահմանադրութեան նախագիծին: Նիկոլ Փաշինեան կ՚ուզէ համոզել ընդդիմադիր «գործընկերները», որ հայթայթեն պակսող ձայները: Զախողութեան պարագային անհրաժեշտ պիտի ըլլայ կազմակերպել կանխահաս խորհրդարանական ընտրութիւն, ապահովելու համար երկու երրորդ մեծամասնութիւնը: Նիկոլ Փաշինեան 7 յունիսի ընտրութեան նախօրեակին յայտնած էր, որ եթէ Քաղաքացիական պայմանագիրը չապահովէ սահմանադրական (այսինքն՝ երկու երրորդ) մեծամասնութիւն, աշնան կրնանք պատերազմ ունենալ: Այժմ, օգոստոս 8-ի յուշագրի ստորագրութենէն եւ խաղաղութեան պայմանագրի նախաստորագրութենէն ետք, Փաշինեան խաղաղութիւնը հաստատուած կը նկատէ, ուրեմն պատերազմի սպառնալիքը հեռացած: Սակայն խաղաղութեան պայմանագրի ստորագրութեան համար Ազրպէյճան կը պահանջէ սահմանադրութեան փոփոխութիւնը, այդ փոփոխութիւնը վերածելով առկախ հարցերու լուծման հիմնական բանալիի:

Նկատի ունենալով սահմանադրութիւնը փոխելու առկայ դժուարութիւնը, Նիկոլ Փաշինեան շաբաթ մը առաջ նախատեսած էր, որ խաղաղութեան պայմանագրի ստորագրութիւն կրնայ տեղի ունենալ 2031-ին, այսինքն՝ յաջորդ Ազգային ժողովի ժամանակաշրջանին: Հաստատելով, որ յունիս 7-ի ընտրութեան արդիւնքը բաւարար չէ եղած, Նիկոլ Փաշինեան կը նախատեսէ, որ յաւելեալ ճնշումներով, ամբոխավարութեամբ, վախի մթնոլորտի ստեղծմամբ, ձերբակալութիւններով եւ այլազան միջոցներով պիտի յաջողի սահմանադրական մեծամասնութիւն ապահովել յաջորդ Ազգային ժողովին մէջ: Այժմ կը խօսի արտակարգ ընտրութիւն կայացնելու մասին, քանի որ, ցարդ մեզի անծանօթ պատճառներով շտապելու պատճառներ երեւան եկած են:

Ի՞նչ միջոցներով Նիկոլ Փաշինեան կը նախատեսէ սահմանադրական մեծամասնութիւն ապահովել արտակարգ ընտրութեամբ կազմաւորուած յառաջիկայ խորհրդարանին մէջ: Գործադրելի միջոցներէն ոմանք կը գործադրուին այս օրերուն: 25 հոկտեմբերին բազմաթիւ մարզերու մէջ տեղի պիտի ունենան տեղական ինքնակառավարական մարմիններու ընտրութիւններ: Թեկնածուներու վարկաբեկման, հալածանքի դասականացած մեթոտները կը կիրարկուին անսայթաքօրէն: Ով կը քուէարկէ Քաղաքացիական պայմանագիրէն տարբեր ուժի մը, անպայման ընտրակաշառք ստացած է, կ՚ըսեն Փաշինեանի աջակիցները: Ինք անձամբ մասնակից է ընտրապայքարին: Ամէնէն ցցուն եղելութիւնը Ստեփանաւանի մէջ ընտրակաշառք բաժնելու մեղադրանքով տասներեք անձերու ձերբակալութիւնն է, ընտրութենէն քանի մը օր առաջ միայն: Ձերբակալուածներու կարգին կը գտնուի յաղթելու լուրջ հնարաւորութիւն ունեցող քաղաքապետի թեկնածուն:

Փորձենք հասկնալ կարգ մը դիրքորոշումներու ներքին ծալքերը: Նիկոլ Փաշինեան կ՚ուզէր ռուսական ռազմակայանը փակել: Կ՚առաջարկէր, որ Ռուսիա երրորդ երկրի մը վաճառէ երկաթուղիի շահարկման իրաւունքը: Կ՚ուզէր, որ նոր աթոմակայանը կառուցուի արեւմտեան երկրի մը կողմէ: Այս բոլոր պահանջներէն հրաժարած է հիմա եւ կը յայտարարէ, որ Հայաստան Ռուսիոյ հետ ունի ռազմավարական սերտ յարաբերութիւններ: Ազգային ժողովի ընտրութեան առիթով հակառուս տրամադրութիւններու հրահրումը, Հայաստանը ռուսական ենթակայութենէն ազատելով ինքնիշխանութիւն ապահովելու վարկածին շեփորահարումը, ընդդիմադիրները Ռուսիոյ հպատակներ հռչակելը... մոռացութեան տրուելու ընթացքի մէջ են: Բաւեց, որ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու եւ Ռուսիոյ միջեւ յարաբերութիւնները ջերմանան, որպէսզի իշխող վարչախումբը, Նիկոլ Փաշինեանի գլխաւորութեամբ, շրջադարձ կատարէ ու երէկուան անիծուածը այսօր օրհնէ:

Աշխարհաքաղաքական կարեւոր փոփոխութիւններ կը սպասուին յառաջիկայ ամիսներուն: Ռուս-ուքրանական պատերազմը աւարտելու վրայ է: Ամերիկայի յարձակումը Իրանի դէմ դադար առած է ու կրնայ անակնկալօրէն աւարտիլ: Եւրոպան ու յատկապէս անոր կարեւոր առաջնորդներէն՝ Ֆրանսան, ենթակայ է քաղաքական ներքին գալարումներու: Սպասելով Իսրայէլի, Ամերիկայի եւ Ֆրանսայի ընտրութիւններուն, համաշխարհային հնչեղութեամբ տագնապները կը սպասեն նոր լուծումներու: Անհաւանական չէ, որ Նիկոլ Փաշինեանին խրատած ըլլան վերանայելու ինքնիշխանութեան մասին իր պատկերացումը եւ Հայաստանին վերադարձնելու իր պատմական դիրքորոշումը՝ օտար ուժերուն թատերաբեմ չըլլալու կոչումը:

Սխալ ու վնասակար քաղաքական դիրքորոշումներու մէջ թաթախուած Նիկոլ Փաշինեան կրնա՞յ այս շրջադարձը կառավարել: Կանխահաս ընտրութիւն մը կրնայ զինք զրկել մեծամասնութենէ (որ արդէն փխրուն է) եւ Հայաստանին շնորհել ազգային արժեհամակարգին հաւատարիմ իշխանութիւն մը:

ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՆՊԱՇԵԱՆ

ԱՊՐՈՒԱԾ ՕՐԵՐ

Ժ. ՔԼԱՇԻՆՆ ՈՒ ԹՄԲՈՒԿԻ ՓԱՅՏԻԿՆԵՐԸ

Ընթերցողին:

«Ապրուած օրեր» անունը նոր չէ: 1948-ին նոյն անունով լոյս տեսած է Արմէն Գարոյի գիրքը: Այս գրութիւնները անոր շարունակութիւնը չեն, այլ՝ ուրիշ ժամանակի ու սերունդի ապրուած օրեր:

Տարիներու ընթացքին կուտակուած այս յուշերը իմ կեանքիս պատառիկներն են, բայց նաեւ՝ մեր հաւաքական հայկական կեանքէն համեստ մաս մը: Անոնց մէջ կան օսմանահայ ընտանիքիս համն ու հոտը, սփիւռքեան ու հայաստանեան իրականութիւնները, հինը՝ նորին կողքին: Այս ամառ որոշեցի սկսիլ գրի առնել զանոնք: Յուսամ՝ անոնց մէջ դուք ալ ձեզմէ բան մը գտնէք:

Յուլիս կամ օգոստոս 1981 էր: Ճեմարանի մեր աւարտական տարին էր: Մեր սերունդի մանկապարտէզի սկզբնական երեք դասարաններէն հազիւ տասնհինգ-քսան հոգի մնացած էինք: Մեծ մասը արդէն հեռացած էր Լիբանանէն, ուրիշներ տարբեր դպրոցներ գացած էին: Պատերազմը կամաց-կամաց ցրուած էր մեզ: Այդ տարիներուն արեւելեան Պէյրութէն արեւմտեան Պէյրութ երթալ-գալը միշտ դիւրին չէր: Անցքերը կրնային փակուիլ, ճամբաները փոխուիլ, իսկ օրուան ապահով ճանապարհը յաջորդ օրը կրնար այլեւս ապահով չըլլալ: Այդ պատճառով շաբաթը մէկ-երկու գիշեր Ճեմարանի գիշերօթիկի շէնքը կը մնայի:

Մելքոն Էպլիղաթեան (1919-2005)

Երբ արեւմտեան Պէյրութ գիշերէի, երբեմն իրիկունը պահակութեան հերթ կու գար ինծի: Արեւմտեան Պէյրութի մէջ հայութեան թիւը պատերազմի տարիներուն պակսած էր, եւ միշտ երիտասարդ տղոց կարիք կար: Այդ նոյն օրերուն մեր աւագ սերունդի ընկերներուս՝ Ռաֆֆի Գարագաշեանի, Կրէյս Սարգիսեանի, Վաչէ Հալաճեանի, Հրաչ Իսահակեանի, Արտա Գրոշեանի եւ երգչուհի Արտա Լուրեանի հետ հայկական **ռոք** նուագախումբ մը կազմած էինք դպրոցին մէջ: Անունն ալ պարզ էր՝ «ՃԵՄ»: Ես թմբկահարն էի: Այսօր կրկին դէպի ետ երթալով եւ մտածելով այդ մասին՝ քիչ մը անհեթեթ կը թուի: Քաղաքացիական պատերազմի մէջ ռոք՝ նուագախումբ: Մէկ գիշեր պահակութիւն կ'ընէինք, միւս օրը Փինկ Ֆլոյտ կը փորձէինք: Բայց մեզի համար այդ էր կեանքը:

Իրիկուն մը «Արա Երեւանեան» ակումբ ներկայացայ հերթական պահակութեան համար: **Ռահմեթլիք** Ճոնին ըսաւ, որ այդ գիշեր Մելքոն Էպլիղաթեանին տունը պիտի գործուղուէի: Ընկեր Մելքոնը հայ համայնքի ներկայացուցիչներէն էր Լիբանանի խորհրդարանին մէջ: Քալելով գացի: Դուռը զարկի: Ինձմէ առաջ հոն եղող պահակը բացաւ: Աչքերը կարմրած էին անքնութենէն: Քլաշինն («Քալաշնիքով» գնդացիր) ու **տարախները** (սանտրներ) ինծի յանձնեց, տան դիրքը բացատրեց, քանի մը ուղղութիւն տուաւ եւ մեկնեցաւ: Տոքթ. Մելքոն Էպլիղաթեան նոր վերադարձած էր Ամերիկեան հիւանդանոցէն: Օրեր առաջ իրեն դէմ մահափորձ կատարուած էր արեւմտեան Պէյրութի մէջ: Վիրաւորուած էր, բայց՝ փրկուած: Տան մէջ հանդարտութիւն կար: Դուստրը՝ Սիլվան, ինծի թէյ մը պատրաստեց: Քիչ մը խօսեցանք, յիշածիս չափ՝ **եաման** բան մըն էր. տղան՝ Նորայրը, արդէն տարիներ առաջ Ամերիկա ուսումի գացած էր. ապա ամէն մարդ իր սենեակը քաշուեցաւ:

Գիշերը ուշացաւ: Պատուհանէն դուրս կը նայէի: Արեւմտեան Պէյրութը մութ էր: Երբեմն հեռուէն ձայն մը կը լսուէր, յետոյ՝ դարձեալ լռութիւն: Յանկարծ տան մէջ ձայն մը լսեցի, եւ լոյս մը վառեցաւ: Մատս բլթակին վրայ էր: Քանի մը վայրկեան ետք մութին մէջէն մարդ մը յայտնուեցաւ: Տոքթ. Մելքոնն էր: Մօտեցաւ եւ շատ հանգիստ ըսաւ, որ քունը փախած էր: Քլաշինը մէկ կողմ դրի, ու սկսանք խօսիլ:

Չեմ յիշեր, թէ այդ խօսակցութիւնը որքան տեւեց, բայց կը յիշեմ այն զգացումը, որ առաջին վայրկեաններէն ունեցայ: Դիմացս միայն լիբանանահայ երեսփոխան մը կամ բժիշկ մը չէր: Ուրիշ աշխարհէ եկած հայու տեսակ մըն էր: Պոլսոյ մէջ ծնած էր ան, հայրը՝ Մաթէոսը, զմիւռնիացի էր: Տոքթ. Մելքոնին մանկութիւնը գաղթականութեան ճամբաներուն վրայ անցած էր՝ Ռումանիա, Յունաստան, Ֆրանսա եւ Սուրիա: Իր սերունդին համար գաղթականութիւնը պատմութեան գիրքի մէջ կարդացած բան չէր: Իրենց կեանքն էր: Թերեւս այդ պատճառով իր քաղաքական մտածողութեան մէջ համայնքը պաշտպանելու շատ խոր բնազդ մը կար:

Հայ երեսփոխականական խումբը իրենց ընտրութեան օրը:
Խաչիկ Պապիկեան, Մելքոն Էպլիղաթեան, Արա Երեւանեան, տոքթ. Մանուկեան եւ Սուրէն Խանամիրեան:

Խօսեցանք «դրական չէզոքութեան» մասին: Այդ էր Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմին ընթացքին հայ համայնքին որդեգրած դիրքը՝ կարելի եղած չափով հեռու մնալ այդ անհեթեթ **թայֆայական** (համայնքային) պատերազմէն: 1958-ի դէպքերը խոր հետք ձգած էին իր վրայ: Կը բացատրէր, որ մենք մեծ կայսրութիւններու Պաղ պատերազմին մէջ գործ չունէինք: Լիբանանի պատերազմին իր հիմնական մտահոգութիւնը Պուրճ Համուտը, լիբանանահայութիւնն ու հայկական հաստատութիւնները պահպանելն էր: Գաղութ մը, որ հազիւ յիսուն տարի առաջ Ցեղասպանութեան մոխիրներէն վերականգնած էր իր կեանքը, պէտք չէր ուրիշներու պատերազմին մէջ դարձեալ վտանգէր իր գոյութիւնը: Ան մեծ ճիգ տարած էր նաեւ միւս հայկական կուսակցութիւններուն հետ, որպէսզի լիբանանահայութիւնը կարելի եղած չափով ապահով եւ միասնական մնար. լիբանանեան բոլոր կողմերուն հետ կը խօսէր: Բայց իր չէզոքութիւնը անտարբերութիւն չէր, ոչ ալ կը նշանակէր անպաշտպան մնալ: Իր մտածողութեան մէջ յստակ տարբերութիւն կար ուրիշներու պատերազմին չմասնակցելու եւ սեփական համայնքը պաշտպանելու միջեւ: Ան իրապաշտ դաշնակցական էր:

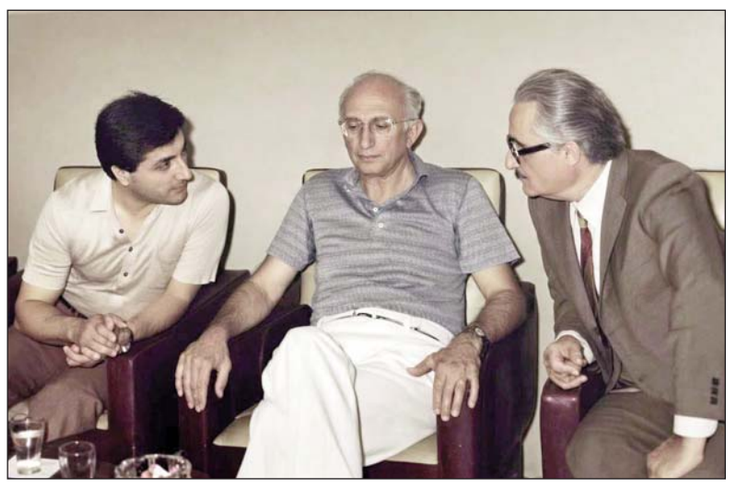

Փաղանգաւոր մարտական ղեկավար Պեշիր Ժեմայելի եւ երեսփոխան Խաչիկ Պապիկեանի հետ:

Կը պատմէր նաեւ փաղանգաւոր մարտական ղեկավար Պեշիր Ժեմայելի հետ իր խօսակցութիւններուն մասին: 1976-ին՝ Պուրճ Համուտի վրայ յարձակումներէն ետք, փորձած էր անոր բացատրել, որ հայերը քրիստոնեայ լիբանանցիներ էին, բայց արաբ չէին, եւ եթէ ամբողջութեամբ մխրճուէին այդ պատերազմին մէջ, օր մը կրնային այլեւս Լիբանանի մէջ տեղ չունենալ: Պեշիրը կ'ուզէր հայութիւնը պատերազմի մէջ մխրճել, իսկ ինք կը փորձէր զայն հեռու պահել:

Նոյն ոգիով կը պատմէր Արաֆաթի հետ իր խօսակցութիւններուն եւ Նապաայի դէպքերուն մասին: Տոքթորին համար ընդունելի չէր, որ օր մը Նապաայէն հայկական թաղերուն վրայ յարձակում ըլլար, իսկ յաջորդ օրը Արաֆաթ զինք **«Մարհապա մուլաքիմ»**-ով (բարե՛ւ, պայքարող) դիմաւորէր, կարծես ոչինչ պատահած ըլլար:

Լիբանանցի ազդեցիկ քաղաքական գործիչ եւ Լիբանանի տիւրզի համայնքի առաջնորդ Քամալ Ժոմպլաթի եւ Ցոլակ Թիւթէլեանի հետ:

Տարիներ ետք, իր «Գաղթականութեան խորհրդարան» յուշերու վերջին էջերուն աչք մը նետելով, աւելի լաւ հասկցայ, թէ ինքնութեան, պատկանելիութեան եւ պետութեան այս բարդ ու վերացական յղացքները որքա՜ն զբաղեցուցած էին իր միտքը: Ուսումնասիրած էր այս նիւթերուն կապուած բազմաթիւ աշխատութիւններ՝ առանց երբեք անվիճելի համոզումներու յանգելու: Հայկական ինքնութեան մասին խօսելով՝ անոր բաղադրիչներուն շարքին կը նշէ՝ «Լեզուն, կրօնը, մշակոյթը, պատմութիւնը, աւանդութիւնները, ինքնագիտակցութիւնը, ազգային պատկանելիութեան զգացումը եւ հայրենիքը»: Ապա հարց կու տայ, թէ այս բոլորին համադրութիւնը արդեօք նոյնը կրնա՞յ ըլլալ բոլոր հայերուն համար: Տարբեր պայմաններու մէջ ապրող հայերու համար այս բաղադրիչները կրնային տարբեր կշիռ ունենալ: Եւ այդ էջերուն մէջ ան կը գուշակէր, թէ արդէն կազմաւորուելու վրայ էր աշխարհաքաղաքացի սփիւռքահայու նոր կերպարը:

Ես տասնեօթը տարեկան երիտասարդ մըն էի այդ օրերուն: Ան կեանքի, գաղթի, պատերազմի եւ քաղաքականութեան տասնամեակներ տեսած մարդ էր: Հաւանաբար իր ըսածներուն կէսը ամբողջութեամբ չէի հասկնար: Բայց բան մը մնաց մէջս: Քաղաքականութիւնը միայն գաղափարներու պայքար չէր: Երբեմն քաղաքականութիւնը մարդոց կեանքը, հայութիւն մը եւ անոր ապագան պահպանելու արուեստն էր:

Տարիներ ետք իր տղուն՝ Նորայրին հետ խօսակցութիւններէս աւելի բան իմացայ Մելքոն Էպլիղաթեանի եւ իր եղբօր՝ Գրիգորի մասին: Գրիգորը Հալէպի մէջ էր: Երբ Սուրիոյ պետութիւնը օտար եւ համայնքային դպրոցներու նկատմամբ նոր քաղաքականութիւն կը մշակէր, Մելքոն եւ Գրիգոր Էպլիղաթեանները, ՀՅԴ Բիւրոյի համադրութեամբ, աշխատանք տարած էին հայկական դպրոցներու հարցին շուրջ: Այդ աշխատանքին շնորհիւ հայկական դպրոցները կրցան շարունակել իրենց առաքելութիւնը յաջորդ տասնամեակներուն: Այդ ալ տոքթ. Մելքոնին նոյն քաղաքական մտածողութեան մէկ ուրիշ արտայայտութիւնն էր: Դիւանագիտութիւն կար, բայց վերջաւորութեան հարցը շատ պարզ էր՝ ինչպէ՞ս պահել դպրոցը, համայնքը եւ հայ կեանքը:

Ընկեր Մելքոն բժիշկ էր, հասարակական գործիչ, քաղաքական մարդ եւ մտաւորական: 1972-էն սկսեալ երկար տարիներ Լիբանանի խորհրդարանին մէջ ՀՅԴ-ի ներկայացուցիչներէն եղաւ: Գրական եւ քաղաքական բազմաթիւ գրութիւններ ունէր, իսկ իր երկու հատորով «Գաղթականութեան խորհրդարան» (1995, 2005) յուշերը իր ապրած ճանապարհին ու քաղաքական փորձառութեան մասին էին: Եթէ չեմ սխալիր, երկու տարի՝ 1968-69-ին, «Ազդակ»-ի տնօրէն եղած է: Կ'ըսուի, թէ այդ օրերուն «Ազդակ»-ը չորս էջէն ութ էջի ընդարձակուած է՝ շնորհիւ նոր գրաշարական մեքենայի մը, որ Պոլսէն բերուած էր: Այսօր, երբ իր քաղաքական մտածողութեան կը վերադառնամ, անոր խոհեմ, չափաւոր եւ պետականամէտ մօտեցումը ինծի կը յիշեցնէ Սիմոն Վրացեանի, Արամ Մանուկեանի եւ Ալեքսանդր Խատիսեանի սերունդի քաղաքական մտածողութիւնը: Գաղափար ունեցող, բայց նաեւ՝ պետութիւն, ուժերու յարաբերութիւն եւ իրականութիւն հասկցող հայ քաղաքական միտքը:

Իսկ իր կրթուած եւ զարգացած պոլսեցի-զմիւռնիացի պահուածքին մէջ երբեմն կը յիշեմ զմիւռնիացի Տիրան մեծ հայրս: Այդ հին պոլսահայ եւ զմիւռնիահայ աշխարհը ուրիշ հմայք մը ունէր: Կրթուած, զուսպ, քիչ մը հին աշխարհի մարդիկ էին, որոնց հայկականութիւնը միայն զգացում չէր, այլ նաեւ՝ որոշ քաղաքակրթական մօտեցում: Անոնք կիլիկեցիներէն տարբեր էին. Այսօր այդ օսմանահայ արեւմտահայ աշխարհէն շատ քիչ բան մնացած է, եւ երբեմն իրենց պակասը զգալի է:

Այդ գիշեր երկար զրոյցէն ետք տոքթ. Մելքոնը յանկարծ յոգնեցաւ եւ վերադարձաւ իր սենեակը: Այլեւս երբեք չհանդիպեցանք: Մանկական տարիները Յունաստանի Ֆիքսի գաղթականներուն մէջ անցուցած եւ կեանքի վերջաւորութեան խորհրդարան հասած տոքթ. Մելքոնը մահացաւ 2005-ին: Բայց տարօրինակ է, թէ կեանքի մէջ երբեմն մէկ գիշերուան հանդիպում մը ինչպէ՛ս կրնայ մնալ յիշողութեանդ մէջ: Այդ ժամանակ չէի գիտեր, որ քառասունհինգ տարի ետք պիտի նստէի եւ այդ գիշերուան մասին գրէի: Այն ատեն պարզապէս Ճեմարանի աւարտական դասարանի աշակերտ մըն էի, որուն այդ գիշեր հերթ ինկած էր հոն պահակութիւն ընելու:

Յաջորդ առաւօտ դուռը զարնուեցաւ: Փոխարինող պահակը հասած էր: Քլաշինն ու **տարախները** իրեն յանձնեցի: Սիլվան սեւ սուրճ մը պատրաստած էր: Կարմրած աչքերս շփելով դուրս ելայ եւ սկսայ քալել արեւմտեան Պէյրութի փողոցներով դէպի Ճեմարան: Քաղաքը կամաց-կամաց կ'արթնար: Դիմացի մզկիթէն շէյխին առաւօտեան նամազը կը լսուէր: Ճամբան Ժանին փուռը կեցայ, տաք **մենէիշ** մը կերայ, հետն ալ՝ թան, ու շարունակեցի ճամբաս դէպի Ճեմարան:

«ՃԵՄ» ռոք նուագախումբի օրերը, մօտաւորապէս 1980-ին:

Այդ կէսօրէ ետք «ՃԵՄ»-ի փորձ ունէինք: Պէտք էր քանի մը ժամ թեթեւ քուն մը քաշել: Արտա Լուրեանը կ'ուզէր, որ Ռայիսա Մկրտչեանի «Երեւան 2750»-ը փորձենք: Մեր փորձերուն Փինկ Ֆլոյտ ալ կար, հայկական էսդրատային երգ ալ: Երբեմն կը մտածեմ, թէ որքա՜ն **թոաֆ** օրեր էին: Հազիւ մեր դասերուն կը հասնէինք: Չէինք գիտեր, թէ վաղը ի՞նչ պիտի պատահէր: Գիշերները մեր աւագ ընկերներու տունները պահակութեամբ կը լուսցնէինք, իսկ յաջորդ օրը դպրոց կ'երթայինք, կը կատակէինք եւ **ռոք կը չալէինք**: Մեր երիտասարդութեան մէկ մասը այսպէս ծառայութեամբ անցաւ: Այն օրերուն համեստաբար ծառայելը **շէրէֆլի** էր:

ՌԱՖՖԻ ԱՐՏԱԼՃԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 6

ՎՐԻՊԱԿ

20 հոկտեմբերին լոյս տեսած Ռաֆֆի Արտալճեանի «Մայրս եւ ԼՕԽ-ի իր ընկերուհիները» յօդուածին վերջին պարբերութիւնը պէտք է կարդալ

Այդ նուիրեալներէն էին՝ Մարի Առաքելեան, Սեդա Սաաթճեան, Մակի Մահսերեճեան, Արշօ Թերզեան, Մարի Գրոշեան, Ժանեթ Պետոյեան, Իսկուհի Թիւթիւնճեան, Արշակուհի Տարագճեան, Ալպերա Սիուֆի, Սեզա Գրիգորեան, Անայիս Գասապեան, Մարի Գրիգորեան, Վարդուհի Մէշէճեան, Թագուհի Քրքեաշարեան, Ժագլին Շէմմէսեան, Սիրարփի Ատալեան, Ս. Մէշէճեան, Սիրուն Պէրպերեան, Սօսի Յակոբեան, Ժագլին Քէօրօղլեան, Թագուհի Քէլէշեան, Սեդա Մեսրոպեան, Սեդա Չէօրէքճեան, Մալվինա Արտալճեան, Նանիկ Քայթանճեան, Ալիս Ոսկերիչեան, Սիլվա Սաղրեան, Ռիթա Պոսնոյեան, Մ. Արապեան, Վերժին Սիրանոսեան, Աշխէն Համամճեան, Կարինէ Ալեքսանդրեան, Սօսէ Պոյաճեան, Տիգրանուհի Թովմասեան, Էլօ Գազանճեան, Լուսին Ադամեան, Ծովակ Խաչերեան եւ Տիգի Թորիկեան:

Եւ անշուշտ՝ իրենցմէ առաջ եւ ետք ուրիշներ, որոնց անունները այս ցանկին մէջ չեն:

ՀՄԸՄ-Ի ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՆԱԻԱՍԱՐԴԵԱՆ ԽԱՂԵՐՈՒ ՄԵԿՆԱՐԿԸ ՏՐՈՒԵՑԱՒ ՓԱՌԱՇՈՒՔ ԵՒ ՏՊԱՒՈՐԻՉ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՄԲ

ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի արդի պատմութեան էջերուն մէջ արձանագրուելիք իրադարձութեան մը ականատես եղաւ լիբանանահայութիւնը կիրակի, 18 հոկտեմբերին, երբ ամենայն բծախնդրութեամբ եւ իմաստալից բովանդակութեամբ, աւանդականն ու արդիականը միացուցած ծրագիրով ու յայտագիրով տպաւորիչ հանդիսութեամբ մեկնարկը տրուեցաւ Լիբանանի Նաւասարդեան անդրանիկ խաղերուն:

Դաշտը, ուր սովորաբար մրցումներ կը կատարուին, յաղթանակներ կ՚արձանագրուին, եւ պարտութիւնները մարզիկները կը մղեն յաւելեալ կորովով յաղթանակի ձըգտելու, վերածուած էր հանդիսավայրի, ուր եւս տիրականը մրցումներն էին, յաղթանակն ու պարտութիւնը, սակայն միշտ՝ մարզական բարձր ոգիով պարուրուած, ՀՄԸՄ-ի հովանիին տակ ամփոփուած եւ նորանոր ծրագիրներով ու հեռանկարներով լիացած:

Այդ դաշտին մէջ համախմբուած էին ՀՄԸՄ-ին հաւատացողները, որոնք եկած էին մասնակից դառնալու միութեան առաքելութեան տարբեր բնագաւառներէն հանդիսացող մարմնակրթութեան ոլորտին մէջ նորութիւն նկատող այս մարզախաղերու մեկնարկին, որ տրուեցաւ Հայոց ցեղասպանութեան Անթիլիասի յուշարձանէն դաշտ հասած ջահով բոցավառած կրակով, որ ոչ միայն լուսաւորեց դաշտը, այլ նաեւ՝ բոլոր ներկաներուն սրտերը, հոգիներն ու միտքերը՝ ներկային ու ապագային նկատմամբ յոյսով ու հաւատքով:

Հովանաւորութեամբ ՀՄԸՄ-ի Կեդրոնական վարչութեան, կազմակերպութեամբ ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի Շրջանային վարչութեան եւ նախագահութեամբ ազգային բարերար Ալեքքօ Պէզիքեանի, կիրակի, 18 հոկտեմբերին, կէսօրէ ետք ժամը 5:00-ին «Աղբալեան-ՀՄԸՄ» մարզամշակութային համալիրին մէջ տեղի ունեցաւ ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի առաջին Նաւասարդեան մարզախաղերու բացման հանդիսութիւնը:

«Նաւասարդեան» Ա. մարզախաղերու բացումը սկսաւ ՀՄԸՄ-ի

Շրջանային վարչութեան շեփորախումբին կողմէ կատարուած Լիբանանի, Հայաստանի, Արցախի եւ ՀՄԸՄ-ի քայլերգներով:

Մեծաթիւ ներկաները ողջունեցին օրուան հանդիսավարներ Սագօ Եագուպեանն ու Էւա Ղազարեանը:

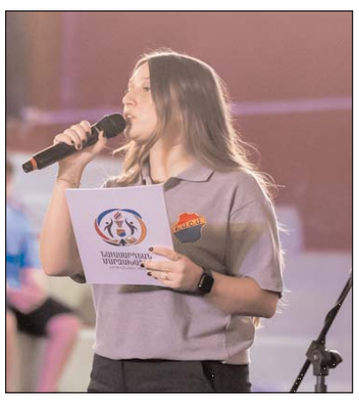

Բարի գալուստի խօսքով հանդէս եկաւ ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի Շրջանային վարչութեան ատենադպիր Լուսին Գազանճեան: Ան պատմական համարեց պահը, որ կը պատկանի մեր ժողովուրդին ու Լիբանանին, նկատել տալով, որ առաջին անգամ ըլլալով Լիբանանի հողին վրայ, կը բացուին Նաւասարդեան մարզախաղերու փառաւոր դռները: Ան ըսաւ, որ Նաւասարդը հայ ժողովուրդի հնագոյն տօներէն է՝ նոր սկիզբի, յոյսի ու յաղթանակի խորհրդանիշը, աւելցնելով, որ այսօր վառուող Նաւասարդեան ջահը միայն կրակի բոց մը չէ, այլ մեր նախնիներու հազարամեայ յոյսին, Հայոց պատմութեան աննկուն կամքին եւ մեր երիտասարդներու վաղուան պայծառ ապագային միացեալ խորհրդանիշն է: Ան շեշտեց, որ մեր մարզիկները ոչ միայն իրենց մարմինները կը կազմաւորեն, այլեւ կը բարձրացնեն հայ ոգիին անմար ջահը: «Մարզադաշտերը այսօր կը վերածուին միասնութեան, ընկերային կապերու եւ ազգային ոգիի անսասան յենարաններու: Մեր հայ երիտասարդները, մըրցելով եղբայրական սիրով, հոն կը կրեն իրենց ապագան ու կ՚ամրապնդեն իրենց հայեցի նկարագիրը՝ հետեւելով ՀՄԸՄ-ի նշանաբանին՝ «Բարձրացի՛ր, բարձրացո՛ւր»-ին» եզրափակեց Գազանճեան՝ մաղթելով, որ սոյն պատմական առաջին Նաւասարդեանը ըլլայ յաղթանակի, համերաշխութեան եւ հայկական նորանոր ձեռքբերումներու պայծառ խորհրդանիշ մը: Գազանճեան նաեւ ներկայացուց յայտագիրը:

Ապա դաշտ մուտք գործեցին ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի Ա. Նաւասարդեան մարզախաղերու մասնակցող աւելի քան 500 մարզիկներն ու մարզիկուհիները, որոնք կազմած են 90 խումբեր, պիտի մրցին 6 մարզաձեւերու մէջ: Մասնակից աշակերտներուն կարգին են նաեւ հայ ու օտար վարժարաններէ մեծաթիւ մարզիկներ:

Անկէ ետք Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Շահէ արք. Փանոսեան օրհնեց Լիբանանի Նաւասարդեան մարզախաղերուն առիթով պատրաստուած դրօշակը, որ կը կրէր համապատասխան նշանակը:

Ան շնորհակալութիւն յայտնեց Աստուծոյ ստեղծուած այս իւրայատուկ նախաձեռնութեան համար՝ խնդրելով, որ Ան Սուրբ հոգիիդ ամենազօր շնորհները պարգեւէ՝ «Մեր նախնեաց պաշտելի յիշատակով ընթացք առնող այս աշխատանքին, որովհետեւ Քեզ ապաւէն ունենալով կը ձեռնարկենք գործի, որպէսզի նոր եռանդ ու թարմ կորով հաստատուի համայնական մեր կեանքէն ներս»:

Սրբազան հայրը խնդրեց Աստուծմէ օրհնել բոլոր անոնք, որոնք իրենց արդար վաստակէն արժանի բաժին կ՚ընծայեն նուիրական այս գործի յաջողութեան՝ հեռու պահելով ամէն տեսակի դժուարութիւն ու փորձութիւն:

«Բարերար Տէր, օրհնէ այս դրօշը, որպէսզի անոր կենսուրախ գոյներուն շողը պայծառացնէ մեր հոգեկան աշխարհը եւ առիթ ընծայէ, որ բոլորս միակամ հաւատքով լծուինք աշխատանքի եւ արժանանանք մեր վաստակին արդիւնքը վայելելու շնորհքին: Պարգեւէ, Տէր, որ մեզի վստահուած բոլոր պարտականութիւններուն ընդմէջէն յօժարակամ հոգիով միայն Քեզ պաշտենք ու անդադար օրհնաբանենք», աղօթք բարձրացուց առաջնորդ հայրը:

Ապա ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի Շրջանային վարչութեան խօսքը արտասանեց վարչութեան ատենապետ տոքթ. Իշխան Եղիայեան: Ան բացատրեց, որ Նաւասարդեան մարզախաղերը իրենց ձեւին եւ բովանդակութեան մէջ նորութիւն են ՀՄԸՄ- ի եւ լիբանանահայ երիտասարդութեան համար: Ան մանրամասնեց, որ այս խաղերը կազմակերպելու գաղափարը ունեցած են՝ նկատի ունենալով, որ Նաւասարդը հայկական աւանդական տօն մըն էր, տեղի կ՚ունենար տարուան առաջին ամիս՝ օգոստոսին, երբ հայերը կը նշէին նոր տարին եւ այդ ուրախ մթնոլորտի ընթացքին տեղի կ՚ունենային մրցումներ, մարզանքներ: Ան ըսաւ, որ Լիբանանի այս տագնապալի եւ անստոյգ օրերուն երիտասարդութեան եւ իրենց ծնողներուն համար բնականաբար շատ հրապուրիչ պիտի ըլլար այսպիսի խանդավառ եւ առողջ մթնոլորտի մը գոյութիւնը:

Շրջանային վարչութեան ատենապետը դիտել տուաւ, որ ՀՄԸՄ-ը իր հիմնադրութեան օրերէն ունեցած է արդէն այսպիսի աշխատանք եւ պատմական ակնարկ մը նետեց 1919 թուականին, երբ Պոլսոյ մէջ կազմակերպուած են ՀՄԸՄ-ի Ա. Նաւասարդեան մարզախաղերը, որմէ ետք՝ չորս տարին անգամ մը կազմակերպուող համա-ՀՄԸՄ-ական մարզախաղերը, որոնք 1981-էն սկըսեալ կը հանդիսանան ՀՄԸՄ-ի մարզական գլխաւոր եւ մեծագոյն իրադարձութիւնը:

Տոքթ. Եղիայեան ըսաւ, որ Լիբանանի մէջ վերջին 20-30 տարուան ընթացքին միջմասնաճիւղային մրցումներ կը կատարուէին մերթ ընդ մերթ, բայց ԼԵՎԱՄ-ը կը հանդիսանայ Լիբանանի շրջանի մեծագոյն եւ կարեւորագոյն մրցաշարքը, որուն 60-ամեակը պիտի տօնուի մօտ օրէն եւ բացումը պիտի կատարուի Նաւասարդեանի փակման օրը:

«Պէտք էր ստեղծել այնպիսի մրցաշարք մը, ուր տարիքը չսահմանափակուի դպրոցական տարիքով, առիթ տայ նոյնիսկ 10 տարեկանէն վար ու 18 տարեկանէն վեր մասնակցողներու եւ նոյնիսկ առիթը տայ ոչ անպայման ՀՄԸՄ-ի մարզիկներու կամ հայկական վարժարաններու աշակերտներու, այլ նաեւ՝ ուրիշ հայորդիներու, որ մօտենան, մասնակցին, քաջալերուին եւ սպասեն ու մարզուին յաջորդ տարուան կազմակերպուելիք Նաւասարդեան երկրորդ մարզախաղերուն», շեշտեց Ի. Եղիայեան: Ան աւելցուց, որ այս նպատակին համար ստեղծուեցաւ յատուկ յանձնախումբ մը, իսկ բուն մարտահրաւէրը այս մարզախաղերու քարոզչութիւնն էր, որ վստահուեցաւ՝ մեր քարոզչական եւ այլ յանձնախումբերուն, մասնաճիւղերու վարչութիւններուն, դպրոցներու տնօրէնութիւններուն եւ մարզիչներուն, ինչպէս նաեւ՝ լրատուական միջոցներուն:

Եզրափակելով իր խօսքը՝ Իշխան Եղիայեան յատուկ կերպով շնորհակալութիւն յայտնեց ազգային բարերար Ալեքքօ Պէզիքեանին, առանց որուն նեցուկին՝ այս բոլորը հեզասահ պիտի չընթանային, եւ ՀՄԸՄ-ի հանդէպ անոր հաւատքն ու հեռատես մօտեցումը այս նախաձեռնութեան նկատմամբ կարելի դարձուցին նման տարողութեամբ Նաւասարդեան մարզախաղերու կազմակերպումը:

Աւարտին ան յորդորեց բոլոր ՀՄԸՄ-ի համակիրները եւ ծնողները, որպէսզի ուղղեն իրենց զաւակները դէպի ՀՄԸՄ-ի ակումբ, ուր մարզիչը, վարչականը անոնց տարբեր հոգատարութիւն պիտի տան ստեղծելով հայկական միջավայր:

Ապա ցուցադրուեցաւ տեսերիզ մը, որ կը պատմէ ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի պատմութիւնը իր հիմնադրութենէն մինչեւ մեր օրերը՝ օգտագործելով արհեստական բանականութիւնը: Հոն կային անցեալը ու ներկան, յուզումի ու յոյսի զգացումներ, ինչպէս նաեւ՝ հայու եւ ՀՄԸՄ-ականի կամքը:

Անկէ ետք գեղարուեստական ներկայացումով մը Նաւասարդը եւ ՀՄԸՄ-ը միացնող պատկերով մը հանդէս եկան Համազգայինի «Արեգ» թատերական դպրոցը եւ «Քնար» պարախումբը, ինչպէս նաեւ երգիչներ՝ Կարէն Գազանճեանն ու Ղազար Քէօշկէրեանը:

Ցուցադրուեցաւ երկրորդ տեսերիզ մը, թէ ինչպէ՛ս Նաւասարդեան խաղերուն ջահը կը վառի Անթիլիասի Հայոց ցեղասպանութեան Նահատակաց յուշակոթողի կրակէն՝ ՀՄԸՄ-ական, լիբանանեան աթլեթի մարզաձեւի ախոյեան եւ բազմաթիւ անգամ մրցանիշ արձանագրած Զուլալ Պէզճեանի կողմէ, որ այդ ջահը բարձրացուցած՝ կը վազէ դէպի տարբեր մարզադաշտեր՝ ֆութպոլ, պասքեթպոլ, փինկ-փոնկ, հեծիկ եւ այլն:

Տեսերիզը հագիւ աւարտած՝ «Աղբալեան-ՀՄԸՄ» մարզամշակութային համալիր մուտք գործեց ան՝ միանալով ՀՄԸՄ-էն եօթը տարբեր սերունդներու մարզիկ ներկայացուցիչներու՝ տարբեր մարզաձեւերէ: Իւրաքանչիւր մարզիկ ջահը փոխանցեց միւսին, եւ վերջաւորութեան բոցավառեցաւ Նաւասարդեան խաղերու կեդրոնական ջահը՝ ազդարարելով խաղերու մեկնարկը: Այդ վեթերան մարզիկներն են՝ Յովհաննէս Յուսամեան (Ճոքի), որ ՀՄԸՄ-ի ֆութպոլի ներկայացուցչական խումբէն եղած է, Արա Յակոբեան, որ մաս կազմած է ՀՄԸՄ-ի Պուրճ Համուտի եւ Պէյրութի պասքեթպոլի խումբերուն, Եսթեր Մեծմօրուքեան՝ աթլեթի տարբեր մարզախաղերու պատուաբեր արդիւնքներ արձանագրած, Ռաֆֆի Մունջուլեան՝ փինկ-փոնկի ախոյեան, Կարպիս Աբգարեան, որ մաս կազմած է ՀՄԸՄ-ի հեծելարշաւի խումբին՝ ախոյեանի տիտղոս նուաճելով, Սիւզան Մուրատեան՝ ճատրակի ախոյեան:

Ապա իր սրտի խօսքը արտասանեց Նաւասարդեան Ա. մարզախաղերու եւ ԼԵՎԱՄ-ի 60-ամեակի նախագահ Ալեքքօ Պէզիքեան, որ յուզումով շեշտեց, թէ իրեն համար այս օրը բացառիկ օր մըն է, որովհետեւ իր յիշողութիւնը գացած է 60 տարի ետ, երբ իր մտայղացումով հիմնուած է ԼԵՎԱՄ- ը եւ խօսքը ուղղելով պատանիներուն՝ ըսաւ, որ տակաւին ԼԵՎԱՄ- ը շատ երկար պէտք է գոյատեւէ իրենց աշխատանքով եւ զոհողութեամբ, շեշտելով, որ իրենք պիտի շարունակեն այս գործը: Պէզիքեան ըսաւ, որ շատեր կրնան բարձր կրթութիւն ստանալ եւ հասնիլ դոկտորայի մակարդակին, սակայն մեր հայ սերունդի ապագային համար շատ կարեւոր երկու ուսումներ կան, առաջինը ընտանեկան դաստիարակութեան վկայականն է, իսկ երկրորդը՝ ՀՄԸՄ-ն է, որ կը սորվեցնէ՝ եղբայրութիւն, զոհողութիւն, բարի ըլլալ, սիրել զիրար, սիրել ազգը եւ կամք ընել միշտ պայքարելու յաղթանակներ տանելու: Ան հաստատեց, որ ԼԵՎԱՄ- ի խաղերը շատ կարեւոր են պատանիներուն ապագային համար՝ իբրեւ մարդ արարած աճելու: Պէզիքեան դիտել տուաւ, որ տարիներ շարունակ հեռու մնացած է Լիբանանէն, որովհետեւ պարտականութիւնը զինք կանչած է արտասահման, որպէսզի կարենայ օգտակար դառնալ հայ ժողովուրդին եւ հաստատեց, որ բնաւ չէ զըղջացած Լիբանանէն հեռանալով, սակայն շեշտեց, որ հայութեան սփիւռքի մայրաքաղաքը Լիբանանն է: «Մինչեւ այն ատեն, որ ողջ ենք, պիտի դիմագրաւենք, պիտի պայքարինք, որ այս տիտղոսը, այս իրաւունքը պահենք լիբանանահայութեան համար», ըսաւ Պէզիքեան՝ աւելցնելով, որ Լիբանանի մէջ մեր կազմակերպութիւնները շատ մեծ համբաւ ունին, եւ այս համբաւը պէտք է աւելի զարգացնել նոր սերունդի մասնակցութեամբ եւ գործունէութեամբ: Ան պատանիներուն ըսաւ, որ պէտք է ծառայեն իրենց ազգին, որովհետեւ ազգ մը կարելի է պահել եւ պաշտպանել միայն զոհողութեամբ եւ ոչ թէ նիւթականով: Եզրափակելով իր խօսքը՝ Պէզիքեան ըսաւ, որ լիբանանահայութիւնը շատ մեծ պարտականութիւն ունի ամբողջ աշխարհի հայութեան համար: Ան շնորհակալութիւն յայտնեց ՀՄԸՄ-ի Շրջանային վարչութեան իրեն ընծայած առիթին համար եւ խոստացաւ միշտ ներկայ գտնուիլ բոլոր Նաւասարդեան խաղերուն:

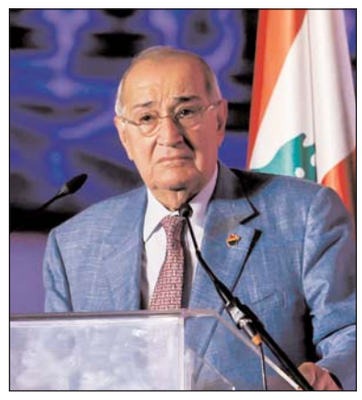

Իբրեւ երախտագիտութիւն՝ ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի ընտանիքին կողմէ Ալեքքօ Պէզիքեանին յանձնուեցաւ յատուկ յուշանուէր մը՝ Նաւասարդեան խաղերու եւ ԼԵՎԱՄ-ի հիմնադրութեան 60-ամեակի իր ստանձնած զոյգ հովանաւորութիւններուն համար:

ՀՄԸՄ-ի Կեդրոնական վարչութեան ատենապետ Յակոբ Խաչերեան իր խօսքին մէջ դիտել տուաւ, որ ՀՄԸՄ-ի համաստիւռքեան կառոյցի Լիբանանի շրջանը իր 100-ամեայ հարուստ պատմութեան եւ իրագործումներուն վրայ կու գայ աւելցնելու նպատակային մարզական նախաձեռնութիւն մը՝ Նաւասարդեան մարզախաղերը, յիշեցնելով, որ նոյն անուանումով եւ նոյն նպատակով տարեկան յաճախականութեամբ մարզախաղեր, կը կազմակերպուին նաեւ ՀՄԸՄ-ի տարբեր շրջաններուն մէջ:

Ան անդրադարձաւ այդ մարզախաղերու կազմակերպման գլխաւոր նպատակին ու անուանումին մէջ խտացած իմաստին:

Շար.ը՝ էջ 6

ՀՄԸՄ-Ի ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՆԱՒԱՍԱՐԴԵԱՆ ԽԱՂԵՐՈՒ ՄԵԿՆԱՐԿԸ...

Շարունակուած 5-րդ էջէն

Կեդրոնանալով Լիբանանի այս մարզախաղերուն վրայ՝ Խաչերեան դիտել տուաւ, որ ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի Շրջանային վարչութեան այս նախաձեռնութեամբ դուրս կու գայ իր կառոյցի միաւորներու աշխուժ եւ կենսունակ անդադրում աշխատանքներու ծիրէն՝ մարզական մրցակցութեան պիտակին տակ համախմբելու, տօնախմբելու եւ վերյիշելու Նաւասարդ՝ կապուած մնալու մեր արմատներուն եւ գոյատեւելու մեր հարազատ միջավայրին մէջ կամ շուրջ:

«Այս շունչով եւ անցեալի փառքերը վերանուաճելու կամքով է, որ ՀՄԸՄ կը գոյատեւէ, կը բազմապատկէ իր շարքերը, կը տողանցէ իր տարազաւորներով Երեւանի կամ աշխարհատարած հայահոծ գաղութներու մէջ, կամ մարզանքի կիրարկումով կը խմբաւորէ իր մարզիկները:

«Ոսոխ Բէլի յաղթող Հայկի վճռականութեամբ ՀՄԸՄ-ը պիտի շարունակէ իր երթը մինչեւ այն օրը, երբ Նաւասարդեան մարզախաղերը կազմակերպենք իրենց բնօրրաններուն՝ Բագաւանի եւ Տարօնի մէջ», շեշտեց ՀՄԸՄ-ի Կեդրոնական վարչութեան ատենապետը:

Ան գնահատեց ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի Շրջանային վարչութիւնը, որ որոշեց այս օղակը աւելցնել միութեան խաղերու շղթային, խաղերը կազմակերպող յանձնախումբն ու աշխատակազմը, նաեւ՝ այս խաղերու նախագահութիւնը ստանձնող Ալեքքօ Պէզիքեանը:

Աւարտին պաշտօնապէս բացուած յայտարարուեցան Նաւասարդեան Ա. մարզախաղերը, որմէ ետք փունջ մը հայրենասիրական երգերով ելոյթ ունեցան Կարէն Գազանճեան եւ Ղազար Քէօշկերեան:

Տարբեր մարզաձեւերու խաղերը պիտի երկարին մինչեւ 31 հոկտեմբեր, երբ տեղի պիտի ունենայ խաղերուն պաշտօնական փակումը:

ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ...

Շարունակուած 3-րդ էջէն

ըմբոստութիւնը ճզմելով: Այլ ջրապարզելով զայն՝ կը վերածեն սպառողական ապրանքի: Ընդվզման իւրաքանչիւր պատկեր ակնթարթօրէն կը վերածուի ապրանքի, իւրաքանչիւր քննադատութիւն ծրագրուած կերպով կը չէզոքացուի, եւ ամէն քաղաքական տեսլական կը տափակցուի, կը դառնայ շուկայական զարդ: Մէկ կողմէն մեզ կը խեղդեն պատերազմի ու աղէտի պատկերներով, բայց միեւնոյն ժամանակ կը մրճահարւինք համատարած յուսահատութեամբ մը, որ անզիջանելի կերպով կը պնդէ, որ եղածին «այլընտրանք չկայ»:

Երբ ապագայի հորիզոնները արգելափակուած են՝ տնտեսական անապահովութեամբ, թուային հսկողութեամբ եւ անվախճան տագնապներով, դիմադրելու մեր բուն իրաւունքը կը սկսի տկարանալ:

Մեզի արտօնուած է դժգոհիլ, համացանցի էջերով թափառիլ, անվերջ սպառել, բայց այս բոլորը կառոյցի մակարդակով մեզմէ կը խլեն այլ աշխարհ մը պատկերացնելու գործիքները: Մենք կը մնանք թեւաթափ:

Իսկ եթէ մտածելը, ութոփիա երազելը արգիլուած է, ապա ի՞նչ կը մնայ մեզի:

Յո՞ երթաս առանց *Ութոփիայի*

Ահա հո՛ս է, որ ֆրանսացի ժապաւէնի տիտան Կոտարը՝ յենելով Փեթըր Վայսի վրայ, կ՚առաջարկէ դիմադրութեան արմատական մարտավարութիւն մը: Վայսը գերմանացի/շուէտացի գրող, փիլիսոփայ, փորձառական ժապաւէններու հեղինակ, իր «Դիմադրութեան **էսթեթիքան**» ծաւալուն վէպին մէջ կը պատմէ պերլինեան երիտասարդ բանուորներու մասին, որոնք կ՚ուսումնասիրեն արուեստ, առասպելաբանութիւն ու փիլիսոփայութիւն՝ նացիական կախաղաններուն ստուերին տակ: Անոնք մշակոյթին չեն դիմեր իբրեւ իրականութենէն փախուստի միջոցի, այլ արուեստը կ՚օգտագործեն որպէս մտաւոր զինանոց: Անոնք կը գիտակցին, որ նախքան քաղաքական կարգը տապալելը՝ այդ կարգը սնուցանող մտային եւ մարդկային կառոյցները պէտք է քանդուին:

«Պատկերներու գիրքը» ժապաւէնին մէջ Կոտարի տեսողական խճանկարը կը գործէ ճիշդ այս հիման վրայ: Բռնի կերպով իրարու քով դնելով հոլիվուտեան պատրանքները (այն կեղծ համոզմունքը, թէ ամէն ինչ լաւ պիտի աւարտի) եւ ժամանակակից աշխարհաքաղաքական հակամարտութեանց հում սարսափները՝ Կոտար կը խափանէ մեր մէջ սրսկուած սպառողի կերպարը:

Ան կը պնդէ, որ նոյնիսկ եթէ քաղաքական ծրագիրները փլուզուին, յեղափոխութիւնները ձախողին, եւ պատմութիւնը խախտէ իր խոստումները, աւելի լաւ աշխարհի մը ձգտելու մեր ցանկութեան որակը տակաւին կը մնայ կարեւորագոյն զէնքը:

«Անհրաժեշտ ութոփիան» կատարեալ հասարակութիւն մը պատկերող միամիտ ծրագիր չէ: Ան բարոյական եւ մտաւոր հորիզոն մըն է: Ան յամառօրէն կը մերժէ, որ միայն իրականութիւնը կարող է թելադրել կարելիութեան սահմանները: Նոյնիսկ եթէ ամէն ինչ այնպէս դուրս չեկաւ, ինչպէս յուսացած էինք, յոյսին իսկութիւնը կը մնայ իբրեւ մարդկային անպարտելի նուաճում մը:

Եթէ հին յեղափոխական ճանապարհները այլեւս չեն գործեր, եւ համակարգը ամէն ինչ դարձուցած է առեւտուրի առարկայ, ապա որո՞նք պիտի ստեղծեն գալիք նոր աշխարհը:

Պատասխանը ո՛չ փրկիչ- առաջնորդներն են, ո՛չ ալ ուժեղ կուսակցութիւնները: Նոր աշխարհը կը ձեւաւորէ մտածող մարդը, այն մարդը, որ կը մերժէ կուրօրէն հեռուէն նայիլ խընդիրներուն, համբերատար կը փորձէ հասկնալ իրեն մատուցուող պատկերներու խառնաշփոթի կեղծ պատգամը եւ կը համարձակի դիմադրել, չկորսնցնել արդարութեան ու ազատութեան միտքը այս շնական աշխարհին մէջ:

Նոր աշխարհ մը կերտելը կը սկսի, երբ դուն եւ ես կը վերատիրանանք մեր մտքին:

Այնքան ատեն որ դեռ մեր մէջ ուժ կը գտնենք պատմութեան աւերակներուն նայելու եւ երազելու դիմադրութեան հնարաւորութեան մասին, ապա ճամբան բաց է, նոր աշխարհը հնարաւոր է:

Ես ու դուն միասին պիտի ձեւաւորենք Նոր Աշխարհը:

ԺԱՄԱՆՑ

ԽԱՉԲԱՌ

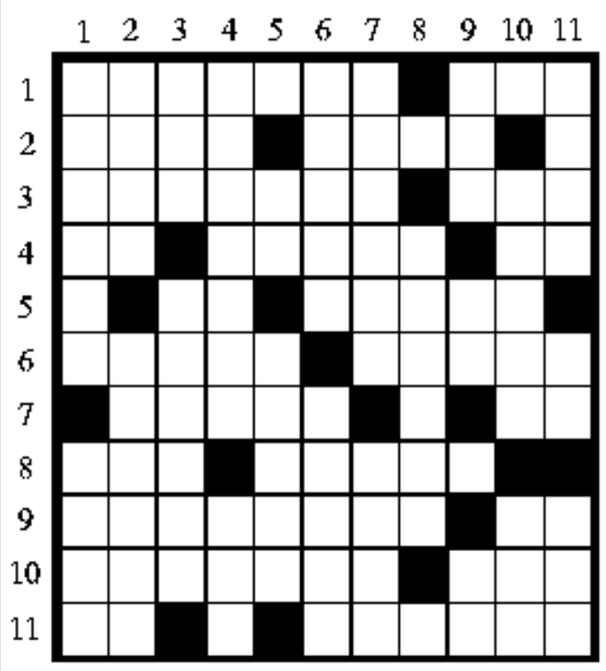

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. Միքայէլ Նալբանտեանի աքսորավայրը - Հաճ:
2. Մահիճի գլխակողմ - Երկվայրկեան:
3. Կարճ ստորագրութիւն - Մսային լար:
4. Աւազան - Խայտուց - Այբուբենէն:
5. Ժխտական մասնիկ (հակ.) - Հսկայ:
6. Սեւ խունկ - Տիրան Չրաքեանի գրչանունը:
7. Հանդերձի ներքին կտաւ - Աչք:
8. Մշակուած հող - Պատուար:
9. Ճարպիկ գող - Իրերայաջորդ գիրեր:
10. Պտուղի կողով - Շարունակ:
11. Տառի մը դրացիները - Շուրջառ:

ՈՒՂԱՀԱՏԵԱՏ

1. Բանսարկու - Երկնային լուսաւոր մարմին:
2. Անեզր - Անորոշ, անատոյգ:
3. Միջազգային ընտանիք - Կերպաս:
4. Ռէալիստ - Թաղիք:
5. Կոնաբեր ծառատեսակ - Հանդարտ:
6. Եշիլ Ըրմաք գետի պատմական անունը - Անուշաբոյր տունկ:
7. Դեռահասակ - Քրիստոս հոն հարսնեւոր էր:
8. Խամաճիկ (հակ.):
9. Թաց - Նոյն գիրերը - Գրաբար՝ ո՞ւր:
10. Հայաստանի լեռներէն (հակ.) - Հարիւրամեակ:
11. Մատենագիր - Մխացող ածուխ:

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

		1	9					
		5				1		6
			5		7			3
				8			4	
	1		7			5		
	8	4			9			
			4	3	2		8	
		7					6	
5		3					2	

Հորիզոնական եւ ուղղահայեաց 9 շարքերով եւ սիւնակներով (9x9) կազմուած ցանցանցը բաղկացած է իւրաքանչիւրը 9 քառակուսի ունեցող 9 բաժիններէ (3x3): Քառակուսի սկզբունքին կիրառումով իւրաքանչիւր քառակուսիի մէջ թուանշան մը գետեղել՝ այնպէս մը, որ հորիզոնական իւրաքանչիւր շարք, ուղղահայեաց իւրաքանչիւր սիւնակ եւ 9 քառակուսինոց իւրաքանչիւր բաժին ունենայ 1էն 9 թուանշանները՝ իւրաքանչիւր թուանշան միայն մէկ անգամ գործածուելու այլայմանով: Այլ խօսքով՝ ո՛չ մէկ այարագայի արտօնուած է թուանշան մը կրկնել մրեւնոյն շարքին, սիւնակին եւ բաժինին մէջ: Սկսելու համար՝ կարգ մը թուանշաններ իրենց ճշգրիտ քառակուսիներուն մէջ գետեղուած են:

ՆԱԽՈՐԴ ԺԱՄԱՆՑԻ ԽԱՂԵՐՈՒՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐԸ

ԽԱՉԲԱՌ

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

8	9	5	6	2	7	4	1	3
4	3	7	1	8	5	2	6	9
1	6	2	9	4	3	7	8	5
7	2	6	5	1	8	9	3	4
3	4	9	7	6	2	1	5	8
5	8	1	3	9	4	6	7	2
2	7	4	8	5	1	3	9	6
6	1	8	4	3	9	5	2	7
9	5	3	2	7	6	8	4	1

«ԴՈՂ՝ ՍԻՐՏԸ ԳՈՂ». ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ...

Շարունակուած 3-րդ էջէն

Երբեմն սխալը կը ներկայացուի իբրեւ թիւրիմացութիւն, երբեմն ալ պատասխանատուութենէն խուսափելու համար կը փնտռուին պատճառաբանութիւններ, որոնք կը փորձեն մեղմացնել կատարուածին լրջութիւնը:

Ի վերջոյ, կատակերգութեան մէջ ծիծաղելի թուացող արարքը կրնայ իրական կեանքին մէջ բոլորովին այլ հետեւանքներ ունենալ: Բեմը հնարաւորութիւն կու տայ երեւոյթները դիտելու որոշ հեռաւորութենէ, սակայն միաժամանակ կը յիշեցնէ, որ մեր կատակներուն եւ առօրեայ արդարացումներուն ետին երբեմն կը թաքնուին լուրջ մարդկային խնդիրներ:

Այս առումով, ներկայացումը միայն զաւեշտական պատմութիւն մը չէր, այլ նաեւ առիթ մը՝ մտածելու անկեղծութեան, հաւատարմութեան եւ այն արժէքներուն մասին, որոնցմով կը կառուցուին առողջ մարդկային յարաբերութիւնները:

Հայ թատրոնը միայն բեմ բարձրացող դերասաններուն արուեստը չէ, ան նաեւ հանդիպման վայր մըն է, ուր կը միաւորուին՝ լեզուն, գրականութիւնը, ստեղծագործական միտքը եւ համայնքային յիշողութիւնը:

«Դող՝ սիրտը գող» ներկայացումը հանդիսատեսին պարգեւեց զուարթ պահեր եւ հաճելի ժամանց՝ միաժամանակ բացայայտելով մարդկային յարաբերութիւններու այն հակասութիւնները, որոնք յաճախ կը դրսեւորուին ընտանեկան կեանքին մէջ: Բեմին վրայ ստեղծուած խառնաշփոթը, իրարու յաջորդող անակնկալները եւ կերպարներուն զաւեշտական արձագանգները հանդիսատեսը կը պահէին հետաքրքրութեան մէջ:

Երեկոյի աւարտին հանդիսատեսը սրահէն հեռացաւ ժպիտով՝ իրեն հետ տանելով հաճելի թատերական փորձառութեան մը տպաւորութիւնը, նաեւ՝ ընկերային-ընտանեկան կեանքին մասին մտորումներ, հարցականներ եւ խորհրդածութիւններ:

Ժ. ՔԼԱՇԻՆՆ ՈՒ ԹՄԲՈՒԿԻ...

Շարունակուած 4-րդ էջէն

Պատերազմը մեր շուրջն էր, բայց մենք տակաւին երիտասարդ էինք: Եւ երիտասարդութիւնը, նոյնիսկ պատերազմի մէջ իր ճամբան կը գտնէր: Մէկ գիշեր ձեռքիս քլաշինն էր, յաջորդ օրը՝ թմբուկի փայտիկները: Այն ատեն այս հակասութեան մասին չէինք մտածեր: Կ՚ապրէինք միայն: Քառասունհինգ տարի ետք, երբ այդ օրերուն կը վերադառնամ, ամէնէն զարմանալին այն է, թէ որքա՜ն սովորական դարձած էր մեզի անսովորը: Եւ որքան այսօր կը զգամ պակասը այդ օրերու մեր ղեկավարներու իմաստութեան ու հեռատեսութեան, տոքթոր Մելքոնի նման մարդոց:

Էհ, վալլահ:

Այս յօդուածաշարքին նախորդ գրութիւնները
Ա.- Կելիպոլի տուն թիւ 54 https://www.aztagdaily.com/archives/702461
Բ.- Մեծ հօրս մեծ հին ռատիոն https://www.aztagdaily.com/archives/703467
Գ.- Կիւզել Պոլիսն ու մեծ մայրս https://www.aztagdaily.com/archives/703889
Դ.- Պէյրութ, 70-ականներ https://www.aztagdaily.com/archives/705183
Ե.- Տանիքէ տանիք https://www.aztagdaily.com/archives/705619
Զ.- Երկու ապրիլ 24 https://www.aztagdaily.com/archives/706110
Է.- Հարպ https://www.aztagdaily.com/archives/706548
Ը.- Աղեքսանդրիոյ Փոքր Հայաշխարհը https://www.aztagdaily.com/archives/707002
Թ. Մայրս եւ ԼՕԽ-ի իր ընկերուհիները https://www.aztagdaily.com/archives/707943

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ

- ՍԱԺԵՍ՝ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԱԿՈՒՄԲՆԵՐՈՒ ԱԽՈՅԵԱՆ - ՌԻԱՏԻ՝ ՇԱՊԱՊ ԱՀԼԻԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔԻ ԱԽՈՅԵԱՆ

Լիբանանեան պասքեթպոլի խումբերը շարունակեցին փայլուն արդիւնքներ արձանագրել արաբական թէ ասիական մրցաշարքերու ընթացքին:

Արդարեւ, Ղազիրի «Անթուան Շուէյրի»-ի անուան դաշտին վրայ, Սաժես հիւրընկալելէ ետք Արաբական ակումբներու 38-րդ ախոյեանութիւնը, աւարտականին 84-74 արդիւնքով յաղթեց Իթթիհատ Ահլի Հալէպ ակումբին:

Այս տիտղոսը Սաժեսի 3-րդն էր իր պատմութեան ընթացքին եւ առաջինը՝ 1999-էն ետք: Պէտք է ըսել, որ Սաժես 2004-էն ի վեր չէր կրցած շահիլ միջազգային որեւէ տիտղոս՝ վերջինը ըլլալով Ասիական ակումբներու տիտղոսը այդ տարպուան (2004) ընթացքին, Լիբանանի ախոյեան ալ դառնալէ ետք:

Սաժեսի լաւագոյն մարզիկն էր Տեշանտրէ Ուաշինկթըն, որ 23 կէտ եւ 8 էսիսթ կատարեց, մինչ Ժամալ Ճոնզ (18 կէտ), Քարիմ Իզզէտտին (14 կէտ), Եուսեֆ Խայեաթ (12 կէտ) եւ Ալի Մըզհեր (10 կէտ) բաւական լաւ ելոյթներ ունեցան:

Ասիկա մարզիչ Ճօ Ղաթթասի առաջին տիտղոսն էր Սաժեսի հետ, մինչ սուրիական խումբին մարզիչն ալ լիբանանցի Ժատ Հաժն է, որ նախապէս Պէյրութ Ֆըրսթ խումբը, ինչպէս նաեւ Լիբանանի ազգային խումբը կը մարզէր:

Միւս կողմէ, Լիբանանի եւ Ուասլի ախոյեան Ռիատի իր կարգին կրցաւ շահիլ Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններուն մէջ տեղի ունեցող Շապապ Ահլիի կազմակերպած միջազգային մրցաշարքը՝ աւարտականին յաղթելէ ետք լիբանանեան Անթունիէ խումբին՝ 95-76 արդիւնքով:

Անթունիէ, որ շատ լաւ ելոյթներ ունեցաւ այս մրցաշարքին առաջին մասին, 25-23 արդիւնքով յառաջանալէ ետք չկրցաւ զսպել իր մրցակիցը, որ շատ աւելի փորձառու էր եւ 28-17 արդիւնքով յաղթեց Բ. մասին: Բ. կիսախաղին Անթունիէ չկրցաւ մօտենալ Ռիատիի, որ տարուան իր 3-րդ տիտղոսը ձեռք ձգեց:

Ինչպէս նկատեցինք, Ուասլի աւարտականին ալ երկու լիբանանեան խումբեր հասած էին (Ռիատի եւ Սաժես), եւ այս մէկը փաստ մըն է լիբանանեան պասքեթպոլի յառաջդիմութեան: Նշենք, որ այս շաբաթավերջին պիտի սկսի Լիբանանի պասքեթպոլի ախոյեանութիւնը 11 խումբերով՝ նկատի ունենալով, որ Թատամոն Հարաժել նախընտրած է չմասնակցիլ եւ ինկած է Բ. դասակարգ:

ԲՈՆՑՔԱՄԱՐՏ

ԽԱՉԻԿ ԲԱԲԱՅԵԱՆ ՄԵՏԱԼ ՄԸ ԵՒՍ ԱՊԱՀՈՎԵՑ Ի ՆՊԱՍՏ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

Տրապիզոնի (Թուրքիա) մէջ շարունակուեցան բռնցքամարտի կրտսեր պատանիներու (15 տարեկանէն վար) Եւրոպայի ախոյեանութեան մրցումները:

Հայաստանի հաւաքականը մետալ մը եւս ապահովեց, երբ 63 քկ կշիռի քառորդ աւարտականին Խաչիկ Բաբայեան 5-0 արդիւնքով յաղթեց ուքրանացի Տերնովի Ռոսթիսլաւին:

Բայց պէտք է ըսել, որ հաւաքականի միւս անդամները բոլորն ալ պարտութիւններ կրեցին իրենց ելոյթներուն եւ դուրս մնացին մետալներու մրցումներէն:

Գէորգ Մանուկեան (57 քկ) 5-0 արդիւնքով պարտուեցաւ Իկոր Ժերոխինէն (Ռուսիա), Էրիք Աֆրիկեան (46 քկ) 4-1 արդիւնքով՝ սկովտիացի Քամերոն Ֆերըլէն, Վանեսա Գէորգեան (44 քկ) ռուս Տիանա Զիաթքոյէն (5-0), Տիգրան Պաշրատեան (42 քկ)՝ յոյն Քութանթինոս Չասամփալիսէն (3-2) եւ Ռոպերթ Կարապետեան (50 քկ)՝ թուրք Իպրահիմ Միւչիւքէն (5-0):

ԸՄԲՇԱՄԱՐՏ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ 9 ՄԵՏԱԼՆԵՐ ՇԱՀԵՑԱՒ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Հայաստանի ըմբշամարտի ներկայացուցիչները յաջողութեամբ մասնակցեցան Վրաստանի մէջ տեղի ունեցած ազատ ոճի ըմբշամարտի 17-րդ միջազգային մրցաշարքին՝ նուաճելով 9 մետալ՝ 2 ոսկիէ, 3 արծաթէ եւ 4 պրոնզէ:

Մրցաշարքը նուիրուած էր Վրաստանի վաստակաւոր մարզիչ Մուրատ Տոխդարաշվիլիի եւ միջազգային վարպետ Զաուր Շեյիլաձէի յիշատակին: Մրցումներուն մասնակցեցան 2007-էն 2009-ի ծնունդ երիտասարդ ըմբիշներ:

Մրցաշարքի ոսկի մետալներ շահեցան Արմէն Պապիկեան (61 քկ) եւ Գագիկ Ղազարեան (65 քկ):

Հայաստանցի երեք մարզիկներ եւս հասան իրենց կշիռներու աւարտական եւ արծաթ մետալակիր դարձաւ: Գոռ Մկրտչեան (70 քկ), Աւետիք Թութխալեան (74 քկ) եւ Աւետ Ենգոյեան (97 քկ) շահեցան արծաթ մետալներ:

Պրոնզէ մետալներ շահեցան Աշոտ Գիւլնազարեան (57 քկ), Սահակ Յովհաննիսեան (79 քկ), Նարեկ Իկիլիկեան (92 քկ) եւ Անդրանիկ Ջաղիթեան (125 քկ):

ՃԱՏՐԱԿ

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԱԿՈՒՄԲՆԵՐՈՒ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

Հայաստանի ճատրակի տղոց հաւաքականի անդամ Հայկ Մարտիրոսեան եւ աղջկանց հաւաքականի անդամ Էլինա Դանիէլեան կը մասնակցին ճատրակի Եւրոպայի ակումբներու տղոց 41-րդ եւ աղջկանց 30-րդ մրցաշարքերուն:

Մրցաշարքերը տեղի կ՚ունենան Մոնթենեկրոյի Պուտվա քաղաքին մէջ: Հայկ Մարտիրոսեան հանդէս կու գայ Ռումանիոյ «Սուփըր Չես Ռոմենիա» ակումբին հետ, մինչ Էլինա Դանիէլեան՝ Լիւքսամպուրկի «Սէ Կամպեթ Պոնվուա» ակումբին հետ:

Հայկ Մարտիրոսեան կարելի 3 կէտերէն ձեռք ձգած է 2,5 կէտ, իսկ Դանիէլեան կարելի 4 կէտերէն առաւելագոյն 4-ը:

Մրցաշարքին կը մասնակցի նաեւ հայ վարպետ Սերկէյ Մովսիսեան, որ Չեխիոյ «Սիկիլ Ֆանտ Փարտուպիցէ» ակումբէն կը խաղայ եւ կարելի 4 կէտերէն կրցած է շահիլ 2,5 կէտ:

«Սուփըր Չես Ռոմենիա» ակումբը կը գրաւէ 2-րդ դիրքը Ալքալոյտի նման 4 կէտերով, մինչ Լիւքսամպուրկի ակումբը՝ «Սէ Կամպեթ Պոնվուա» կը գրաւէ աղջկանց առաջին դիրքը՝ 8 կէտերով 2 կէտերու առաւելութիւն ունենալով իր ամէնէն մօտ մրցակիցին վրայ:

«ՉԵՄՓԻԸՆԶ ԼԻԿ»

- ՊԱՅԵՐՆ ԵՒ ԱՐՍԵՆԱԼ ՀԱՒԱՍԱՐԵՑԱՆ - ՔԷՅՆ ԿՈԼ ՄԸ ՊԱՏՐԱՍՏԵՑ ԵՒ ՆՇԱՆԱԿԵՑ - ԵՈՒՆԱՅԹԸՏ ՊԱՐՏՈՒԵՑԱՒ

«Չեմփիընզ լիկ»-ի 3-րդ շաբթուան երկրորդ օրուան մրցումներուն, Պայերն Միւնիխ 1 կոլով ետ մնալէ ետք կրցաւ 2 կոլ նշանակել Արսենալի բերդին մէջ, բայց Տեքլան Ռայս կրցաւ նշանակել 2-րդ կոլը եւ հաւասար աւարտել մրցումը՝ Միւնիխի մէջ:

Հերի Քէյն էսիսթ կատարեց (Ալֆոնսօ Տէյվիսին) եւ փենալթիով կոլ մը նշանակեց ի նպաստ Պայերնի, որմէ կը բացակայէին Եոշուա Քիմիչ (հայրը մահացած էր), Մայքըլ Օլիսէ (կարմիր քարտ ստանալէ ետք պատժուած) եւ Լուիս Տիաս (որ թեթեւօրէն վիրաւոր էր), մինչ Ժամալ Մուսխալա տակաւին վիրաւոր էր:

Արսենալէն կը բացակայէր Ուիլիամ Սալիպա, որ Ֆրանսայի դէմ 3-րդ դիրքի Մոնտիալի մրցումին վիրաւորուած էր:

Ասթոն Վիլա իր 3-րդ յաջորդական մրցումը յաղթեց (3-1) Վայքինկի դէմ, մինչ անգլիական պատմական խումբերէն Մանչեսթըր Եունայթըտ շատ վատ վիճակի մէջ կը գտնուի եւ Իտալիոյ մէջ 4-1 արդիւնքով ծանր պարտութիւն մը կրեց Քոմոյէն: Ինթեր Միլան 10 մարզիկներով 1-0 արդիւնքով դժուար յաղթանակ մը արձանագրեց Շախթիոր Տոնեցքի դէմ:

Հենրիխ Մխիթարեան 75-րդ վայրկեանին դաշտ ներկայացաւ եւ 2 վայրկեան ետք Քարլոս Աուկուսթոյի կոլին փոխանցումը կատարեց՝ փրկելով Ինթերը, որ իր նախկին երկու մրցումներուն պարտուած էր:

«ԷՆ. ՊԻ. ԷՅ.»

ԱՆԹՈՆԻ ԷՏՈՒԸՐՏԾ ՄԻԱՑԱՒ ՉԵՄՊԸՐԼԷՅՆԻՆ ՃՈՐՏԸՆԻՆ...

«Էն. Պի. Էյ.»-ի 81-րդ տարեշրջանը սկսաւ 2 օր առաջ, եւ երէկ առաւօտեան ժամերուն Մինեսոթա Թիմպըրվուլվզի աստղ Անթոնի «Էնթ» Էտուըրտծ միացաւ պատմութեան լաւագոյն մարզիկներ Ուիլթ Չեմպըրլէյնին եւ Մայքըլ Ճորտընին, որոնք իրենց տարեշրջանի բացման մրցումին 40-է աւելի կէտեր կը նշանակէին:

Էտուըրտծ առաջին 9 յաջող 3 կէտնոց կողովներ նշանակեց՝ Մայեմի Հիթի ամբողջ խումբէն աւելի (8 յաջող 3 կէտնոց կողովներ)՝ ընդհանուր հաշուով 45 կէտեր նշանակելով 33 վայրկեաններու ընթացքին եւ օգնելով Թիմպըրվուլվզին, որ յաղթէ 131-106 արդիւնքով, Մայեմիի դաշտին վրայ:

Չեմպըրլէյն 1959-էն 1962 4 յաջորդական տարիներ 40 կէտերէ աւելի նշանակած էր իր առաջին մրցումին, մինչ Ճորտընը 1986-ին, 1989-ին եւ 1995-ին նոյն բանը կատարած էր տարեշրջանի բացման մրցումին:

Ուաշինկթըն Ուիզըրտծ 128-116 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Միլուոքի Պաքսը, ուր մասնաւորապէս Անթոնի Տէյվիս իր նոր խումբին՝ Ուիզըրտծի հետ 34 կէտ եւ 12 ռիպաունտ ձեռք ձգեց:

10 անգամ «Օլ Սթար»-ի աստղ Տէյվիս Տալաս Մաւերիքսը լքած էր բաւական ձախող տարեշրջանէ մը ետք եւ միացած Ուաշինկթընին, Թրէյ Եանկի նման, որ լքելով Աթլանթա Հոքսը իր առաջին ելոյթը կատարեց Ուաշինկթընի հետ:

Եանկ 20 կէտ եւ 13 էսիսթ ձեռք ձգեց:

Շար.ը՝ էջ 8

ԱԶՐՊԷՅՃԱՆ 7 ԹՈՒՐՔ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐՈՒ ՁԵՐԲԱԿԱԼՄԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ ՏՈՒԱՒ

Վերջերս Թուրքիոյ եւ Ազրպէյճանի միջեւ յարաբերութիւններու լարուածութեան այլ դրսեւորում մը արձանագրուեցաւ 20 հոկտեմբերին, երբ Ազրպէյճան ձերբակալութեան հրամանագիր արձակեց Թուրքիոյ եօթը քաղաքացիներու նկատմամբ՝ զանոնք մեղադրելով կառավարութիւնը բռնի ուժով տապալելու կոչեր ուղղելու եւ կրօնական ատելութիւն հրահրելու յանցանքով: Այս մասին կը հաղորդէ «Օ.Սի. Մետիա»-ն:

Պաքուն ձերբակալութեան հրամանագիրները կու տայ երկու երկիրներուն միջեւ լարուած կապերու, ազրպէյճանական դըպրոցներուն մէջ լաչակի սահմանափակումներուն շուրջ վէճին եւ ազրպէյճանական-իսրայէլեան յարաբերութիւնները քննադատող թուրք քաղաքական գործիչներու յայտարարութիւններուն լոյսին տակ:

Հրամանագիրներուն մասին յայտարարութիւնը կը կատարուի նաեւ Թուրքիոյ նախագահ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողանի կողմէ «Էքս»-ի վրայ կատարուած այն գրառումէն ետք, որուն մէջ ան զգուշացուց իսլամներուն միջեւ պառակտում սերմանելու փորձերէն: Էրտողան իր գրառումին մէջ բացայայտօրէն չէր անդրադարձած Ազրպէյճանի՝ լաչակի գործածութեան դէմ որդեգրած քաղաքականութեան:

Օրեր առաջ եւս Ազրպէյճան քրէական գործ յարուցած էր թուրք սիւնակագիր Ճելալ Չիֆթճիի դէմ՝ դարձեալ զայն մեղադրելով իշխանութիւնը բռնի ուժով գրաւելու եւ կրօնական ատելութիւն հրահրելու ենթադրեալ կոչեր ուղղելու յանցանքով: Անոր նկատմամբ եւս միջազգային հետախուզութիւն յայտարարուած էր:

Ձերբակալութեան հրամանագիրներուն մէջ յստակօրէն նշուած չէ, թէ կասկածելիները արտայայտուած են դըպրոցներուն մէջ լաչակ կրելու նոր սահմանափակումներուն դէմ: Սակայն յայտարարութեան մէջ կը նշուի, որ կասկածելիներէն մէկը՝ Ռիտուան Քայան, 3 հոկտեմբերին Պոլսոյ մէջ Ազրպէյճանի գլխաւոր հիւպատոսութեան դիմաց կազմակերպուած բողոքի ցոյցի մը ընթացքին խօսք արտասանած է:

Քայա եւ Զեքերիա Ճերա խօսք արտասանած են 13 հոկտեմբերին, Անգարայի մէջ Ազրպէյճանի դեսպանատան դիմաց կազմակերպուած հանրահաւաքին: Երկու ցոյցերն ալ կազմակերպուած էին՝ բողոքելու համար ազրպէյճանական դպրոցներուն մէջ լաչակի արգելքին դէմ:

Քննիչները կը պնդեն, որ անոնց ելոյթներուն մէջ եղած են իշխանութիւնը բռնի ուժով գրաւելու կոչեր:

«Օ.Սի. Միտիա»-ն կը նշէ, որ դատախազութիւնը յղում կատարած է անորոշ յայտարարութիւններու եւ նիւթերու, որոնք, ըստ երեւոյթին, թուրք քաղաքացիներուն կողմէ հրապարակուած են տարբեր ընկերային ցանցերու եւ առցանց հարթակներու վրայ՝ 25 սեպտեմբերէն մինչեւ 18 հոկտեմբեր:

Կասկածելիներուն մէջ են հրապարակագիրներ, հետազօտողներ, փաստաբաններ եւ այլն: Անոնք ընկերային ցանցերու վրայ յայտարարած են, որ Ազրպէյճանի կառավարութեան օրինականութիւնը կրնայ քննարկման նիւթ դառնալ, ակնարկած են, որ Ազրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւ կրնայ ի վերջոյ արժանանալ Սուրիոյ նախկին նախագահ Պաշար Ասատի ճակատագիրին, նաեւ, որ՝ Թուրքիոյ նախագահ Էրտողան կրնայ տապալել Ալիեւը:

19 հոկտեմբերին Պաքուի Պինակատիի շրջանի դատարանը որոշում կայացուցած է եօթը կասկածելիներն ալ հեռակայ կարգով կալանաւորելու մասին: Դատախազութեան համաձայն, հետագային անոնց նկատմամբ միջազգային հետախուզութիւն յայտարարուած է:

Պաքու յայտարարած է, որ թուային ապացոյցներ կը հաւաքէ, կը փորձէ պարզել նիւթերուն հեղինակները եւ այս գործով միջազգային իրաւական աջակցութիւն կը հայցէ: Ցարդ Թուրքիոյ կողմէ ոչ մէկ հակազդեցութիւն կայ:

Հոկտեմբերին ազրպէյճանական դպրոցներուն մէջ համազգեստի վերաբերեալ նոր կանոնակարգը Թուրքիոյ մէջ վէճերու պատճառ դարձաւ: Թուրք պաշտօնատարներ, որոնց մէջ՝ նաեւ նախագահին խորհրդականը, քննադատեցին Ազրպէյճանի այս որոշումը:

Պաքու, իր կարգին, այս քննադատութիւնները որակեց իբրեւ միջամտութիւն իր ներքին գործերուն:

Հակառակ այս լարուածութեան՝ երկու երկիրներուն միջեւ պաշտօնական շփումները շարունակուած են: Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Հաքան Ֆիտան 15 հոկտեմբերին Պաքուի մէջ հանդիպում ունեցաւ Ալիեւի հետ:

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

Վարչապետ Սալամ իր կարգին յայտնեց, որ ինք եւ ուժանիւթի նախարար Ճօ Ստին քաթարական կողմին հետ ելեկտրականութեան իրավիճակի կարգաւորման համար շտապ փոխատուութեան հարցով բանակցութիւններուն մէջ մեծ յառաջընթաց արձանագրած են:

«Ոչ ոք կրնայ մեզի պարտադրել օրէնքով սահմանուածէն բացի այլ նշաձող, եւ մեզի համար ոչինչ աւելի կարեւոր է, քան երկրի անվտանգութիւնը», նշեց վարչապետը:

«Լիազօրուած կողմերէն դուրս զէնքի պահեստաւորումը կամ տեղափոխումը կը պահանջէ անվտանգութեան հսկողութիւն եւ իրաւական հետապնդում», ըսաւ ան:

«Պատերազմի եւ խաղաղութեան որոշումին մէջ պետութեան գործընկեր չկայ, ասիկա երկրի սահմանադրութեան հիմքն է, եւ զայն վերստին կը շեշտենք», յայտնեց Սալամ:

«Պետութեան զէնքի մենաշնորհը հիմնարար նշանակութիւն ունի պետութեան ոտքի կանգնումին եւ թշնամական գործողութիւններու դադրեցման յայտարարման համար, եւ Հըզպալլան պէտք է յարգէ այն ամէնը, որուն համաձայնած է», նշեց վարչապետը:

Նախարարաց խորհուրդը որոշեց Տահր Պայտարի ու Քասր շրջանին մէջ գրաւուած պայթուցիկ նիւթերու հարցով հետաքննութիւնը ամբողջացնել եւ շեշտեց պայթուցիկ նիւթերու հարցը Արդարադատութեան խորհուրդին փոխանցելու քննարկումը շարունակելու անհրաժեշտութիւնը:

Լիբանանեան ուժեր կուսակցութեան նախարարները հեռացան նիստէն՝ բողոքելով այդ որոշումին դէմ:

Նախարարաց խորհուրդը նաեւ որոշեց հինգշաբթի օր աղբերու ոլորտին յատկացուած նիստ մը գումարել:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

Շարունակուած 2-րդ էջէն

. «ԼԻՈՒԱ» օրաթերթ. «Բարձրագոյն իշխանութիւններուն խնդրանքով լիաժամ պաշտօնատարներու թեկնածութիւններուն համար առաջադրուած դասախօսներու թղթածրարին մէջ կատարուեցան լրացումներ՝ ստեղծելու համար այն, ինչ որ կարելի էր նկատել համայնքային «հաւասարակշռութիւն», առանց հաշուի առնելու սահմանուած վարչական եւ ակադեմական ընթացակարգերը»:

. ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ Ժորժ Ատուան «Մուտուն»-ին. «Անհրաժեշտ է բոլոր հարցերուն շուրջ եւ ոչ միայն զէնքի հարցին մէջ լիբանանցի ժողովուրդին կամքը գործի վերածել: Ներկայ իրավիճակի շարունակումը պիտի յանգեցնէ իրավիճակի հետագայ վատթարացման, մինչ լիբանանցի ժողովուրդը պիտի վճարէ անկայունութեան գինը: Քուէարկողներուն իրենց ընտրութիւնը արտայայտելու կարելիութիւն տալը կրնայ ճամբան հարթել դէպի այլ քաղաքական փուլ անցում կատարելու»:

ԱՆԹՈՆԻ ԷՏՈՒԸՐՏԾ . . .

Շարունակուած 7-րդ էջէն

Ստորեւ՝ արդիւնքները.

	ԿԷՏ
Օրալնտօ Մեճիք - Աթլանթա Հոքս	125-132
Ուաշինկթըն Ուիզըրտծ - Միլուոքի Պաքս	128-116
Պրուքլին Նեթց - Շարլոթ Հորնեթց	103-110
Մայեմի Հիթ - Մինեսոթա Թիմպըրվուլվզ	106-131
Թորոնթօ Ռեփթըրզ - Շիքակօ Պուլզ	135-92
Մեմֆիս Կրիզլիզ - Եութա Ճեզ	123-103
Նիւ Օրլինզ Փելիքընզ - Ինտիանա Փէյսըրզ	120-123
Հիւսթըն Ռոքեթց - Տալաս Մեւրիքս	128-110
Լոս Անճելըս Լէյքըրզ - Կոլտըն Սթէյթ Ուորիըրզ	127-105
Փորթլենտ Թրէյլ Պլէյզըրզ - Ֆինիքս Սանզ	124-83
Լոս Անճելըս Քլիփըրզ - Սաքրամենթօ Քինկզ	121-96

ԶԵԼԵՆՍՔԻ. «ՈՒՔՐԱՆԻԱ ՊԱՏՐԱՍՏ Է . . . »

Շարունակուած Ա. էջէն

Նշենք, որ ամերիկացի պատուիրակ Սթիւ Ուիթքոֆի Ս. Փեթերսպուրկի մէջ Ռուսիոյ նախագահ Վլատիմիր Փութինի հետ հանդիպումէն ետք Ռուսիոյ եւ Միացեալ Նահանգներու պաշտօնատարները յայտարարեցին, թէ Ուքրանիոյ շուրջ բանակցութիւններուն մէջ «խրախուսական յառաջընթաց» արձանագրուած է, եւ կայ կայուն խաղաղութեան հասնելու կարելիութիւն:

Ուքրանիոյ նախագահ Վոլոտիմիր Զելենսքի յայտարարեց, թէ Ռուսիան կ'աջակցի պատուիրակութիւններու մակարդակով բանակցութիւններուն. Ուքրանիան, Միացեալ Նահանգներն ու Ռուսիան կրնան նոյեմբերի սկիզբին եռակողմ բանակցութիւններ կատարել՝ աւելցնելով. «Ուքրանիան նոյնպէս պատրաստ է»:

Զելենսքի ընդգծեց, որ Ուքրանիան կ'աջակցի զինադադարին, գերիներու վերադարձին եւ այլ մարդասիրական նախաձեռնութիւններուն: Միեւնոյն ժամանակ, ան յիշեցուց, որ Ռուսիան բազմիցս համաձայնած է բանակցութիւններուն, սակայն հետագային իր դիրքորոշումը փոխած է:

Ուքրանիոյ նախագահը ամերիկեան «Ֆոքս Նիուզ» պատկերասփիւռի կայանին հետ հարցազրոյցի ընթացքին յայտարարեց, որ իր երկիրը պատրաստ է սառեցնելու ներկայ ռազմաճակատի գիծին վրայ զինուորական գործողութիւնները, որովհետեւ ատիկա հակամարտութիւնը աւարտելու «իրատեսական» ուղի է:

«Մենք ատիկա կը կոչենք «կրակոցի դադրեցում» կամ «սպանութիւններու դադրեցում», ինչպէս նախագահ Թրամփը կ'ըսէ: Սառեցնել եւ կանգնեցնել: Եւ, անշուշտ, ասիկա նուազագոյնն է, որ մենք այսօր կ'ակնկալենք Ռուսիայէն: Ատկէ ետք, ի հարկէ, մենք պիտի դիմենք Միացեալ Նահանգներու նախագահին ու եւրոպացիներուն եւ պիտի խնդրենք անվտանգութեան երաշխիքներ: Սակայն կարեւորագոյնը խաղաղութիւնն է: Ինչպէս նաեւ անվտանգութիւնը», ըսաւ Զելենսքի:

«Մեզի անհրաժեշտ է, որ իրենց տուները կորսնցուցած եւ արտասահման գտնուող 9,5 միլիոն մարդ վերադառնայ Ուքրանիա՝ պարզապէս ապրելու եւ իր երկիրը կառուցելու համար», նշած է ան:

ԷՐՏՈՂԱՆ-ԱԼԻԵԻ ՀԵՌԱՁԱՅՆԱՅԻՆ...

Շարունակուած Ա. էջէն

Հեռաձայնային հաղորդակցութիւնը տեղի ունեցած է Անգարայի եւ Պաքուի միջեւ վերջին շրջանին ծագած տարակարծութիւններու լոյսին տակ:

Ալիեւ-Էրտողան հեռաձայնային հաղորդակցութեան օրը Ազրպէյճան Թուրքիոյ 31 քաղաքացիներու, ներառեալ լրագրողներու եւ քաղաքական գործիչներու, արգիլած է մուտք գործել երկիր՝ զանոնք մեղադրելով իշխանութեան բռնի տապալման կոչերու եւ կրօնական ատելութիւն հրահրելու մէջ:

Երկու երկիրներուն միջեւ վէճեր ծագած էին ազրպէյճանական դըպրոցներու մէջ լաչակ կրելու սահմանափակումներուն եւ Ազրպէյճանի՝ Իսրայէլի հետ յարաբերութիւններուն շուրջ:

ԹՐԱՄՓ. «ԿՐՆԱՆՔ ՀԻՄԱ . . . »

Շարունակուած Ա. էջէն

Թրամփ նշեց, որ իր երկիրը կրնայ հիմա հեռանալ, սակայն կ'ուզէ Իրանի մէջ իր իրագործած արդիւնքներուն երկար գոյատեւումը երաշխաւորել:

Ան պատերազմին իր երկրին վրայ ունեցած հետեւանքները որակեց «չնչին գին»՝ Իրանը ամբաստանելով «ահաբեկչութեան հովանաւոր թիւ մէկ պետութիւնը» ըլլալու յանցանքով:

Սպիտակ տան ղեկավարը նշեց, որ Միացեալ Նահանգներ «Կէս գիշերուան մուրճ» եւ «դիւցազներգական զայրոյթ» գործողութիւններուն ընթացքին քանդած են Իրանի հիւլէական հարստացման կարողութիւնը:

«Ռուսիոյ եւ Ուքրանիոյ պատերազմը, եւ Իրանի պատերազմը այսպէս կամ այնպէս պիտի աւարտին», շեշտեց Թրամփ:

«Մարդոց մեծամասնութիւնը կը կարծէ, թէ (Քոնկրէսի միջանկեալ) ընտրութիւններէն ետք Իրանի մէջ բան մը պիտի ընենք, տեսնենք թէ ինչ պիտի պատահի», նշեց ան:

Աղբիւրներ «Նիւ Եորք Թայմզ» օրաթերթին յայտնեցին. «1 նոյեմբերին Միջին Արեւելքի մէջ ամերիկեան զինուորական կարողութիւնը ամբողջովին պատրաստ պիտի ըլլայ»:

Ամերիկացի պաշտօնատարներ օրաթերթին յայտնեցին, որ ամերիկեան եւ իսրայէլեան բանակները ընտրութիւններէն ետք Իրանի վրայ յարձակումներ շղթայազերծելու ծրագիրներ մշակած են:

Աղբիւր մը «Ուոլ Սթրիթ Ճըռնըլ»-ին յայտնած է, թէ Իսրայէլի վարչապետ Պենիամին Նեթանիահու ճնշում կը բանեցնէ Իրանի մէջ հարուածները շարունակելու համար:

Աղբիւրը աւելցուցած է, որ Միացեալ Նահանգներու պատերազմի նախարար Փիթ Հեկսեթին ներկայացուցած է Իրանի վրայ հարուածներու շղթայազերծման համար թիրախներու ցուցակ մը՝ հիմնուելով հետախուզական տեղեկութիւններու վրայ:

Ապահովական աղբիւր մը իսրայէլեան «Ուալլա» կայքին յայտնեց. «Իրանի հետ պատերազմի շարունակման հաւանականութիւնը կը բարձրանայ»:

Միւս կողմէ, ամերիկացի երկու պաշտօնատարներ եւ լաւատեղեակ երկու անձեր ամերիկեան «Էն.Պի.Սի.» պատկերասփիւռի կայանին յայտնած են, որ ամերիկեան բանակը վերջին օրերուն սկսած է Միջին Արեւելքի մէջ գտնուող իր ռազմակայաններուն մէջ իր ուժերու ներկայութիւնը հանդարտօրէն կրճատել, ինչպէս նաեւ Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութիւնը ցուցմունք տուած է շրջանին մէջ իր դիւանագիտական առաքելութիւններու պաշտօնեաներուն թիւը նուազեցնելու:

Նշենք, որ Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Թամի Փիկըթ հերքեց, թէ Ուաշինկթըն կը պատրաստուի Ծոցի տարբեր երկիրներու մէջ իր դեսպանատուներու կարգ մը պաշտօնեաներու եւ անոնց ընտանիքներուն այդ երկիրներէն հեռանալու հրաման արձակելու:

Միացեալ Նահանգներու նախագահը Սպիտակ տան մէջ լրագրողներու հետ զրոյցի ժամանակ յայտարարեց, թէ Միացեալ Նահանգներ Իրանի հետ պատերազմի հարցով կը գործակցի Ռուսիոյ եւ Չինաստանի հետ՝ աւելցնելով, որ Ռուսիոյ Իրանի հարցին մէջ ներգրաւուածութիւնը կրնար զգալիօրէն աւելի մեծ ըլլալ, նոյնը կը վերաբերի Չինաստանին:

«Խօսքը համեմատաբար փոքր ներգրաւուածութեան մասին է: Իրականութեան մէջ այդ երկու երկիրներն ալ կ'ուզեն, որ այս պատերազմը աւարտի: Եւ մենք Ռուսիոյ հետ ատով կը զբաղինք, Չինաստանը նոյնպէս կը մասնակցի», ըսաւ Թրամփ:

ՀՅԴ-Ի ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ...

Շարունակուած Ա. էջէն

հանրահաւաքին յայտարարեց Իշխան Սաղաթելեան՝ աւելցնելով. «Այսօր մեր խումբը՝ Գերասիմ Վարդանեանի գլխաւորութեամբ, ձեզի կ'առաջարկէ այլընտրանք: Մէկ կողմը կանգնած է Արցախը յանձնած, մեր ժողովուրդին մահ, պատերազմ, ողբերգութիւն բերած Քաղաքացիական պայմանագիրը՝ Նիկոլի գլխաւորութեամբ, միւս կողմը՝ խորքով հայկական, ազգային պահանջատէր ՀՅԴ-ն»:

Տարօն Տօնոյեանը, դիմելով հանրահաւաքի մասնակիցներուն, ըսաւ. «Իւրաքանչիւրիս առջեւ կանգնած է պայքարը շարունակելու հրամայականը: Մենք միշտ պէտք է պայքարինք ի հեճուկս մեր արտաքին եւ ներքին թշնամիներուն: Դաշնակցութիւնը երբեք չի կրնար հանդիսատես ըլլալ երկրին մէջ կատարուող իրադարձութիւններուն:

«Դաշնակցութեան համար 2020 թուականին սկսած պատերազմը չէ աւարտած, քանի որ պայքարը կը շարունակուի հայկական ինքնութեան, եկեղեցւոյ, ազգային արժէքներու եւ պետականութեան դէմ», իր ամփոփիչ ելոյթին մէջ յայտարարեց Գերասիմ Վարդանեան՝ հանրահաւաքի մասնակիցներուն կոչ ուղղելով 25 հոկտեմբերին անվարան երթալու ընտրատեղամասեր եւ իրենց ձայները տալու Դաշնակցութեան:

Հանրահաւաքը վերջ գտաւ հայրենասիրական երգերով՝ երգիչ-երգահան, Հայաստանի վաստակաւոր արուեստագէտ Ներսիկ Իսպիրեանի կատարողութեամբ:

Այնուհետեւ մասնակիցները երթով շարժեցան դէպի Արտաշատի Սուրբ Յովհաննէս եկեղեցի:

ԱԶԴԱԿ հեռ.: (01) 258526 - 260115 - 241274 ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏ AZTAG TEL.: (01)258526 - 260115 - 241274 - E-mail: info@aztagdaily.com FAX: (01) 258529 - P.O.BOX: 80860 BOURJ HAMMOUD ازتاك: هاتف: ٢٥٨٥٢٦ - ٢٦٠١١٥ - ٢٤١٢٧٤ (٠١) فاكس: ٢٥٨٥٢٩ (٠١) - ص.ب.: ٨٠٨٦٠ برج حمّود